

[Home](#)>[Uw rechten](#)>[Slachtoffers van strafbare feiten](#)>[Schadeloosstelling van slachtoffers van strafbare feiten](#)>**Schadeloosstelling vorderen van de dader**

Schadeloosstelling vorderen van de dader

Informatie over de wijze waarop u schadeloosstelling van de dader kunt vorderen

Het relevante EU-rechtsinstrument is [Richtlijn 2012/29/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ (richtlijn inzake de rechten van slachtoffers).

Volgens artikel 16 van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers hebben alle slachtoffers van een misdrijf het recht om in de loop van de strafprocedure een beslissing te verkrijgen inzake schadevergoeding door de dader.

Hier vindt u informatie over **de wijze waarop u tijdens een proces (strafprocedure) schadeloosstelling van de dader kunt vorderen**.

Om informatie te vinden die relevant is voor uw zaak, moet u kijken naar informatie over het EU-land waar de strafprocedure zal plaatsvinden.

Klik op de vlag van het betrokken land voor gedetailleerde informatie.

Laatste update: 30/08/2018

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Bulgarije

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

In het Bulgaarse Wetboek van Strafvordering (*Nakazatelno-protsesualen kodeks*) staat beschreven hoe slachtoffers van een strafbaar feit een eis tot schadeloosstelling kunnen indienen in een strafrechtelijke procedure. Als het slachtoffer geen schadeloosstelling vordert in de strafrechtelijke procedure of van mening is dat de toegekende schadeloosstelling niet alle geleden schade dekt, heeft hij of zij het recht een eis tot schadeloosstelling op grond van de Wet verplichtingen en verbintenissen (*Zakon za zadazheniata i dogovorite*) in te dienen bij een civiele rechtbank, die de zaak zal behandelen op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (*Grazhdanski procesionalen kodeks*).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Een civiele vordering tot schadevergoeding en tot samenvoeging van de civiele zaak van het slachtoffer en de strafrechtelijke procedure moet worden ingesteld vóór aanvang van de voorbereidende zitting van het gerecht van eerste aanleg. Het gerecht stuurt een kennisgeving van de voorbereidende zitting. Binnen 7 dagen na ontvangst van de kennisgeving kunnen het slachtoffer of zijn of haar erfopvolgers verzoeken om samenvoeging van de strafrechtelijke procedure en hun civiele zaak of civiele vervolging; rechtspersonen kunnen dit eveneens doen als civiele partij.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

De civiele vordering kan worden ingesteld door het slachtoffer of de advocaat van het slachtoffer. Het verzoek kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend. De vordering moet de volgende elementen bevatten: de volledige naam van de eiser en van de persoon tegen wie de vordering wordt ingesteld; de strafzaak waarin de civiele vordering wordt ingesteld; het strafbare feit dat de schade veroorzaakt heeft en de aard en het bedrag van de gevorderde schadeloosstelling. De civiele vordering in de gerechtelijke procedure kan worden ingesteld tegen de verdachte en tegen iedere andere persoon die civiel aansprakelijk is voor de schade die is veroorzaakt door het strafbare feit.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Het bewijs moet worden overgelegd tijdens de gerechtelijke procedure. De partij die de civiele vordering instelt, heeft het recht om: deel te nemen aan de gerechtelijke procedure; te verzoeken om een conservatoire maatregel om de civiele vordering zeker te stellen; de bewijsstukken in de zaak in te zien en de noodzakelijke uittreksels te verkrijgen; bewijsstukken in te dienen; verzoeken, notities en bezwaren in te dienen en beslissingen van de rechtbank aan te vechten die inbreuk maken op de rechten en legitieme belangen van de partij.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Het slachtoffer hoeft geen griffierechten te betalen, noch andere kosten die samenhangen met zijn of haar civiele vordering.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Het slachtoffer of de partij die de vordering instelt kan een advocaat in de arm nemen. Als het slachtoffer/de partij bewijs overlegt dat hij of zij geen advocaat kan betalen, maar wel een advocaat wil en het recht hiermee gediend is, wijst het gerecht van eerste aanleg een advocaat aan.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Het gerecht van eerste aanleg doet uitspraak over de civiele vordering in een beslissing die tijdens de voorbereidende zitting wordt bekendgemaakt. Als de rechter weigert uitspraak te doen over de rechtsvordering, moet deze weigering met redenen worden omkleed. Er kan geen beroep worden ingesteld tegen de afwijzing.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Er kan geen beroep worden ingesteld tegen de weigering van een strafrechter uitspraak te doen over een civiele vordering. Het slachtoffer heeft het recht een vordering tot schadevergoeding in te stellen bij een civiele rechtbank, waar de zaak op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt behandeld. Als de strafzaak nog loopt, wordt de civiele vordering voor een civiele rechtbank uitgesteld tot de strafzaak is beëindigd.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de dader eenmaal is veroordeeld, kan het slachtoffer bij de rechtbank een verzoek om een executoriale titel indienen. Met een executoriale titel kan het slachtoffer een deurwaarder opdracht geven de door de rechter toegekende schadeloosstelling te verkrijgen.

Laatste update: 08/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen

verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Tsjechië

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U hebt het recht zich met uw vordering tot schadeloosstelling te voegen in de strafrechtelijke vervolging van de dader. In dat geval kan de rechter de dader in zijn definitieve beslissing, naast de opgelegde straf, ook verplichten een schadevergoeding te betalen. Daarnaast kunt u ook afzonderlijk schadeloosstelling eisen in een civielrechtelijke procedure.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Op elk punt voorafgaand aan de eerste zitting, voordat de bewijsvoering plaatsvindt.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Er moet in detail worden aangegeven wat de persoon die schade heeft ondervonden, wenst te bereiken. Ook moet de schade worden gespecificeerd en aangetoond.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Het is geheel aan u welk bewijs u ter ondersteuning van uw vordering voorlegt aan de rechter. Voor een beslissing in uw voordeel is natuurlijk volledig en overtuigend bewijs nodig.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Nee.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Ja, op eigen kosten.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als u de ernst van de schade niet met bewijs hebt gestaafd of als de strafrechtelijke procedure uitloopt als gevolg van de noodzakelijke bewijsvoering. In dat geval zal de rechter uw vordering tot schadeloosstelling verwijzen naar rechtsmiddelen van het burgerlijk recht.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

U hebt het recht in hoger beroep te gaan tot de uitspraak over de schadeloosstelling.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de dader niet doet wat hem is opgedragen, kunt u zich tot de rechtbank wenden om de naleving van de beslissing te laten afdwingen door een gerechtsdeurwaarder.

Laatste update: 13/05/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Duitsland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

De enige vereiste is dat u een toepasselijke vordering instelt waarin u het onderwerp en de gronden van de vordering volledig beschrijft. De vordering kan worden gericht tot de politie, het Openbaar Ministerie of het bevoegde gerecht (zie vraag 2).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt de vordering schriftelijk indienen wanneer u aangifte van het strafbaar feit doet bij de politie. De vordering kan ook later schriftelijk worden ingediend bij het Openbaar Ministerie of de rechtbank, of worden geregistreerd door de griffier (bij de *Rechtsantragsstelle*, een afdeling binnen Duitse rechtbanken waar vorderingen en andere verklaringen kunnen worden ingediend). Een vordering kan mondeling worden ingesteld tijdens de hoofdzitting.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

In de vordering moet duidelijk worden vermeld wat u van de verweerder wilt en waarom. Als u een geldbedrag eist als schadeloosstelling voor financieel verlies (bv. inkomstenderving, beschadigde eigendommen), moet u dit bedrag over het algemeen exact kwantificeren. Het vaststellen van een schadeloosstellingsbedrag voor pijn en lijden (*Schmerzensgeld*) is daarentegen een zaak van de rechtbank. Ook in dat geval moet u echter een globaal bedrag noemen en aangeven op welke grondslag de hoogte van het *Schmerzensgeld* moet worden berekend of geraamd. U moet de feiten waarmee u uw vordering onderbouwt zo gedetailleerd mogelijk formuleren (bv. beschrijving van het misdrijf, informatie over letsel en schade aan eigendom).

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U moet alle beschikbare ondersteunende bewijsstukken voor uw vordering opsommen of overleggen (bv. facturen, certificaten). U kunt ook uitdrukkelijk verwijzen naar de verslagen en getuigenverklaringen die u aan de politie hebt gegeven of naar de tenlastelegging zelf.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Als de verlangde schadeloosstelling aan u als verzoeker wordt toegekend, hoeft u geen gerechtskosten te betalen; eventuele kosten die u hebt moeten maken, bv. inkomstenderving doordat u aan een gerechtelijke procedure hebt deelgenomen, worden gedragen door de verweerder. Als uw vordering niet of slechts gedeeltelijk wordt toegewezen of als de rechter geen uitspraak doet, beslist de rechter na rijp beraad wie de gerechtskosten en de kosten van andere deelnemers aan het proces (bv. juridische kosten) zal dragen.

Anders dan in civielrechtelijke procedures hoeft u als benadeelde partij geen gerechtskosten te betalen, zelfs als de vordering tot schadeloosstelling wordt afgewezen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure?

Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt? Het is niet absoluut noodzakelijk een advocaat in de arm te nemen, maar in bepaalde gevallen is dat misschien wel aan te bevelen.

Het is niet absoluut noodzakelijk een advocaat in de arm te nemen, maar in bepaalde gevallen is dat misschien wel aan te bevelen. Bijvoorbeeld als het om een ingewikkelde zaak gaat met verschillende daders, als er lastige vraagstukken in verband met civielrechtelijke aansprakelijkheid zijn of als de rechter beslist dat de toegekende schadeloosstelling (bv. een geldbedrag) moet worden afgedwongen door middel van een executieprocedure. Als aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan (met name het criterium van onvermogenheid), kan rechtshulp worden geboden om de kosten van een advocaat te dekken.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

De rechtbank neemt geen beslissing over de vordering tot schadeloosstelling als de verweerder wordt vrijgesproken of de procedure wordt geseponeerd, als de vordering niet-ontvankelijk of ongegrond wordt verklaard door de rechtbank of, in uitzonderingsgevallen, als een strafproces niet de juiste context is voor het voldoen van de vordering.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Er kan een klacht worden ingediend tegen de beslissing van de rechtbank geen uitspraak over de vordering te doen omdat de rechtbank van mening is dat niet is voldaan aan de voorwaarden voor een beslissing over de vordering.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Wanneer u als civiele partij een vordering indient in de strafprocedure (voeging), kan er in overeenstemming met de algemene executieregels op worden toegezien dat de beslissingen en schikkingen (in uw voordeel) in die procedure worden uitgevoerd. Dit gebeurt op basis van een grosse (gewaarmerkt afschrift) van het vonnis of van de bereikte schikking, die wordt verstrekt door de griffier van de strafrechtbank.

Laatste update: 09/09/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Estland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U hebt het recht een civiele vordering tot schadeloosstelling tegen de verdachte in te dienen in het kader van een strafrechtelijke procedure. Een onderzoeksinstantie of het openbaar ministerie moet het slachtoffer uitleg geven over de procedure voor het indienen van een civiele vordering, de belangrijkste eisen waaraan een civiele vordering moet voldoen, de uiterste termijn voor het indienen van een civiele vordering, en de gevolgen van het laten verstrijken van deze termijn.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U hebt het recht om uiterlijk tien dagen na onderzoek van het strafdossier een civiele vordering in te dienen. Het is mogelijk om bij het openbaar ministerie om verlenging van deze termijn te verzoeken.

Als de termijn wordt overschreden, wordt de civiele vordering afgewezen. In dit geval kunt u echter een vordering tot schadeloosstelling instellen bij een civiele rechtbank.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

In een civiele procedure kunt u een vordering instellen die tot doel heeft, de toestand van welbevinden te herstellen waarop inbreuk is gemaakt door de handeling die het voorwerp van de strafrechtelijke procedure vormt. De feitelijke omstandigheden die aan een dergelijke vordering ten grondslag liggen, moeten in aanzienlijke mate overeenkomen met de feiten van het betrokken delict en het moet ook mogelijk zijn een dergelijke vordering te behandelen in een civiele procedure.

Een civiele vordering moet schriftelijk worden ingediend en moet gedetailleerde gegevens van de eiser en de gedaagde bevatten. Bovendien moeten de duidelijk geformuleerde vordering van het slachtoffer, de feitelijke omstandigheden en het aan de vordering van het slachtoffer ten grondslag liggende bewijs erin worden opgenomen. De vordering moet compleet zijn, dat wil zeggen de bedragen bevatten van alle soorten schade waarvoor het slachtoffer om schadeloosstelling verzoekt. In een vordering tot vergoeding van niet-materiële schade hoeft het bedrag van de gevorderde schadeloosstelling niet te worden gespecificeerd en kan om een billijke schadeloosstelling ter beoordeling van de rechter worden verzocht.

De instantie die de zaak behandelt, kan een termijn stellen voor het verhelpen van tekortkomingen in de civiele vordering.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier voor civiele vorderingen vastgesteld.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Een civiele vordering moet vergezeld gaan van bewijsstukken ter staving van de feiten die de basis voor de vordering van het slachtoffer vormen en waarop het slachtoffer zich wil baseren, ongeacht het bewijs dat door het openbaar ministerie is aangevoerd.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Voor de behandeling van een civiele vordering in een strafrechtelijke procedure zijn geen griffierechten verschuldigd, met uitzondering van een civiele vordering tot vergoeding van niet-materiële schade, als de vordering tot een dergelijke schadeloosstelling is gebaseerd op andere redenen dan het veroorzaken van lichamelijk letsel of andere gezondheidsschade of de dood van een kostwinner.

Als de civiele vordering wordt afgewezen, komen de kosten van de procedure voor de civiele vordering of het bewijs van de vordering in het publiekrecht voor rekening van het slachtoffer. Als de civiele vordering gedeeltelijk wordt toegewezen, verdeelt de rechter de kosten van de procedure voor de civiele vordering tussen het slachtoffer, de verdachte en de gedaagde, rekening houdend met alle omstandigheden. De rechter kan ook beslissen dat de door het slachtoffer gemaakte kosten in verband met de procedure voor de civiele vordering geheel of gedeeltelijk voor rekening van het slachtoffer komen, als het veroordelen van de tegenpartij tot betaling van de kosten voor haar zeer onrechtvaardig of onredelijk zou zijn.

Als de rechter weigert kennis te nemen van de civiele vordering vanwege vrijspraak of beëindiging van de strafrechtelijke procedure, komen de kosten van de procedure voor de civiele vordering voor rekening van de staat. Als de rechter om een andere reden weigert kennis te nemen van de civiele vordering, zal de rechter de kosten van de procedure voor de civiele vordering verdelen tussen het slachtoffer en de staat, rekening houdend met alle omstandigheden.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

U ontvangt gratis rechtsbijstand als de in de Wet inzake gratis rechtsbijstand vermelde gronden aanwezig zijn. Als de rechter van oordeel is dat uw essentiële belangen mogelijk onvoldoende beschermd zijn zonder de bijstand van een advocaat, kan hij op eigen initiatief beslissen om u gratis rechtsbijstand toe te kennen op basis van en in overeenstemming met de procedure van de Wet inzake gratis rechtsbijstand.

Iemand komt in aanmerking voor gratis rechtsbijstand als hij gezien zijn financiële situatie op het moment dat hij rechtsbijstand nodig heeft, niet in staat is deskundige juridische diensten te betalen of als hij juridische diensten slechts gedeeltelijk of in termijnen kan betalen of als hij gezien zijn financiële situatie na betaling van de juridische diensten niet in zijn elementaire levensbehoeften kan voorzien.

Gratis rechtsbijstand wordt toegekend aan personen die ten tijde van de indiening van het verzoek om gratis bijstand woonachtig zijn in, of burger zijn van, de Republiek Estland of een andere lidstaat van de Europese Unie. Aan andere personen wordt alleen rechtsbijstand toegekend als dat voortvloeit uit een internationale verplichting die bindend is voor Estland.

In de wet worden de gronden voor weigering van gratis rechtsbijstand uiteengezet. Gratis rechtsbijstand wordt bijvoorbeeld niet toegekend als de aanvrager zelf zijn rechten kan beschermen, als de aanvrager activa bezit die zonder al te veel problemen kunnen worden verkocht om de kosten van juridische diensten te dekken en als de kosten van juridische diensten naar verwachting niet hoger zijn dan tweemaal het gemiddelde maandinkomen van de aanvrager minus belastingen en verplichte verzekeringspremies, bedragen om te voldoen aan een wettelijke onderhoudsverplichting, en redelijke huisvestings- en vervoerskosten. Er wordt evenmin gratis rechtsbijstand toegekend wanneer het onder de gegeven omstandigheden zeer onwaarschijnlijk is dat de aanvrager in staat zal zijn om zijn rechten te beschermen, als gratis rechtsbijstand wordt aangevraagd om een vordering tot vergoeding van niet-materiële schade in te dienen en er geen dwingende openbare redenen in de zaak zijn, of als de mogelijke voordelen voor de aanvrager bij behandeling van de zaak onredelijk klein zijn vergeleken met de geschatte kosten van rechtsbijstand voor de staat.

Gratis rechtsbijstand wordt toegekend op basis van het verzoek van de betrokkene. Als iemand om gratis bijstand verzoekt als slachtoffer in een strafrechtelijke procedure, wordt over de verstrekking van gratis rechtsbijstand aan de betrokkene beslist door de rechter bij wie de zaak aanhangig is of, tijdens het vooronderzoek van een strafzaak, door de rechter die bevoegd is uitspraak te doen in de strafzaak.

Een verzoek om gratis rechtsbijstand moet in het Ests worden ingediend, met gebruikmaking van het daarvoor bestemde aanvraagformulier. Een verzoek kan ook in het Engels worden ingediend als om rechtsbijstand wordt verzocht door een natuurlijk persoon die woonachtig is in, of burger is van, een andere lidstaat van de Europese Unie.

Iemand die om gratis rechtsbijstand verzoekt, moet zijn verzoek vergezeld doen gaan van een naar behoren opgestelde en ondertekende verklaring over de financiële situatie van de aanvrager en zo mogelijk andere bewijzen van deze situatie. Als iemand zijn woonplaats niet in Estland heeft, moet hij zijn verzoek vergezeld doen gaan van een verklaring betreffende zijn inkomen en het inkomen van leden van zijn gezin over de laatste drie jaar die is afgegeven door de bevoegde instantie van het woonland van de betrokkene. Als deze verklaring om van de aanvrager onafhankelijke redenen niet kan worden overgelegd, kan over de verstrekking van gratis rechtsbijstand worden beslist zonder de verklaring.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Een rechter kan weigeren kennis te nemen van een civiele vordering, met name als de vordering niet aan de eisen voldoet, als de strafrechtelijke procedure wordt beëindigd of als een veroordeling of een vrijspraak wordt uitgesproken. Een rechter kan ook weigeren kennis te nemen van een civiele vordering als het slachtoffer of de civiele gedaagde niet ter zitting verschijnt en de zaak niet zonder hun aanwezigheid kan worden behandeld. Bovendien kan een rechter weigeren kennis te nemen van een civiele vordering als een strafrechtelijke veroordeling plaatsvindt.

Een civiele vordering wordt afgewezen als er geen redenen voor toewijzing zijn.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als de rechter heeft geweigerd van uw civiele vordering kennis te nemen, kunt u schadeloosstelling vorderen bij de civiele rechter. U hebt het recht tegen de beslissing van de rechter in eerste aanleg in beroep te gaan bij een districtrechtbank.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de veroordeelde dader het in de uitspraak toegekende bedrag niet betaalt, hebt u het recht om op basis van de uitspraak een gerechtsdeurwaarder in te schakelen, die tot executie zal overgaan.

Laatste update: 15/08/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Griekenland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

In de fase voor het proces in een strafrechtelijke procedure moet u, bij het indienen van een klacht bij de bevoegde openbaar aanklager of politieautoriteiten, verklaren dat u zich als civiele partij (*politikós enágon*) in de procedure wilt voegen, in welk geval u de verklaring in de klacht zelf moet opnemen. U kunt zo'n verklaring ook tijdens het onderzoek van het misdrijf indienen bij de politie, de openbaar aanklager of de onderzoeksautoriteiten, in een afzonderlijk document (*dikógráfo*), en u kunt ook rechtstreeks een verklaring afleggen bij de rechtbank, zolang die nog niet is begonnen met de verhoren (artikelen 82-83 van het Griekse Wetboek van Strafrechtsvordering).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

- In de fase voor het proces, zoals hierboven beschreven (artikel 83 van het Wetboek van Strafrechtsvordering);
- in de rechtbank, door een eenvoudige mondelinge verklaring, voordat de verhoren beginnen, **zonder dat u daarvoor een schriftelijke procedure hoeft te volgen**, als u smartengeld wilt vorderen voor de schade die u hebt geleden als gevolg van het tegen u gepleegde misdrijf, of door de verdachte ten minste vijf dagen voor de hoorzitting **kennisgeving te doen** als u schadeloosstelling voor materiële schade wilt vorderen (artikel 68 van het Wetboek van Strafrechtsvordering).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Over het algemeen moet de verklaring dat u zich als civiele partij in de strafrechtelijke procedure wilt voegen, een samenvatting van de zaak bevatten, evenals de redenen waarom u denkt dat u gerechtigd bent om u in de zaak te voegen, en de benoeming van een procesvertegenwoordiger in de plaats waar de rechtbank zitting houdt, als u daar niet permanent verblijft.

Als de verklaring dat u zich als civiele partij in de strafrechtelijke procedure wilt voegen, betrekking heeft op een vordering tot betaling van smartengeld, hoeft u geen schriftelijke procedure te volgen. In die gevallen past de civiele partij doorgaans een symbolisch bedrag toe (44 euro op voorlopige basis (*me epifylaxi*)) en niet het hele bedrag van de vordering. Als de rechtbank de verdachte schuldig verklaart, zal zij bevelen dat dit symbolische bedrag wordt uitgekeerd als schadeloosstelling. Voor de rest van het bedrag zult u een afzonderlijke gerechtelijke procedure bij de rechtbank aanhangig moeten maken. Als uw vordering betrekking heeft op herstel van materiële schade die het gevolg is van het tegen u gepleegde misdrijf, moet u de verdachte daarvan ten minste vijf dagen voor het proces kennisgeving doen, met een opsplitsing in individuele schadeposten (artikel 68 van het Wetboek van Strafrechtsvordering).

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee. Uw verklaring moet alle bovengenoemde elementen bevatten. Zoals hierboven is opgemerkt, moet er alleen een specifieke procedure voorafgaand aan het proces worden gevolgd wanneer u de strafrechter verzoekt om genoegdoening voor de materiële schade die u hebt geleden, in welk geval u de verdachte daar vijf dagen voor de hoorzitting kennisgeving van moet doen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Voor de behandeling van uw zaak moet u alle documenten die uw vordering ondersteunen, produceren, zoals medische attesten, verklaringen, getuigenverklaringen, enz.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

U moet een vergoeding van 40 euro voor een civielrechtelijke procedure betalen (artikel 63 van het Wetboek van Strafrechtsvordering in de versie die van kracht is sinds de wijziging ervan op 23 januari 2017 bij Wet 4446/2016).

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Het Griekse recht (artikel 1 van Wet 3226/2004) voorziet in rechtsbijstand aan burgers van een andere EU-lidstaat met een laag inkomen, onderdanen van derde landen en staatlozen, als zij wettelijk verblijven of hun gewone verblijfplaats hebben in de Europese Unie. Burgers met een laag inkomen die recht hebben op rechtsbijstand, zijn burgers uit gezinnen met een jaarinkomen dat niet hoger is dan twee derde van het persoonlijke minimumjaarinkomen zoals vastgelegd in de nationale algemene cao. In geval van een geschil binnen het gezin wordt het inkomen van de andere partij in het geschil buiten beschouwing gelaten. Rechtsbijstand in het kader van een strafrechtelijke of civielrechtelijke vordering is ook beschikbaar voor alle slachtoffers van de misdrijven die worden vermeld in artikel 323 (slavenhandel), 323A (mensenhandel), 323B(a) (regelen van reizen met het oog op deelname aan geslachtsgemeenschap of andere onzedelijke handelingen met minderjarigen (sekstoerisme)), 324 (ontvoering van een minderjarige), 339 (ontucht met een minderjarige), 348A (kinderpornografie) en 351A (onzedelijke handelingen tegen betaling met een minderjarige) van het Griekse Wetboek van Strafrecht en de artikelen 87, leden 5 en 6 (faciliteren van het binnenkomen of verlaten van Griekenland of van het illegaal verblijf van een onderdaan van een derde land in Griekenland) en 88 (illegaal vervoer van onderdanen van derde landen naar Griekenland) van Wet 3386/2005, en voor minderjarigen die het slachtoffer zijn geworden van handelingen als bedoeld in de artikelen 336 (verkrachting), 338 (seksueel misbruik), 343 (onzedelijke handelingen met misbruik van gezag), 345 (incest), 346 (onzedelijke handelingen tussen verwanten), 347 (tegennatuurlijke onzedelijke handelingen – dit misdrijf is inmiddels uit het wetboek verwijderd), 348 (faciliteren van het tot onzedelijke handelingen aanzetten van anderen), 348B (grooming), 348C (pornografische afbeeldingen van kinderen) en 349 (souteneurschap) van het Griekse Wetboek van Strafrecht.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als de strafrechter besluit dat er om welke reden ook geen verdere strafrechtelijke vervolging moet plaatsvinden of dat de zaak moet worden geseponeerd, kan hij de civielrechtelijke vordering niet in behandeling nemen. Ook zal de strafrechter een civiele vordering niet in behandeling nemen als deze niet op de juiste wijze (zoals hierboven beschreven) is ingediend of als de vordering ongegrond is, bijvoorbeeld omdat u geen directe schade hebt geleden als gevolg van het misdrijf of omdat u niet de houder van het desbetreffende wettelijke belang bent.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

U kunt **gewoon beroep** (*éffesi*) instellen tegen een **vrijspraak** door de strafrechtbank, de enkelvoudige of meervoudige rechtbank van eerste aanleg of het hof van beroep ingeval van een misdrijf met een intermediaire graad van ernst (*plimmélima*) als u bent veroordeeld tot de betaling van schadeloosstelling en de proceskosten, zij het slechts tot dat bedrag (artikel 486(1b), van het Wetboek van Strafrechtsvordering). Ook kunt gewoon beroep instellen tegen een **vonnis tot veroordeling van de verdachte** indien en voor zover uw vordering daarin wordt afgewezen als wettelijk ongegrond of u schadeloosstelling voor geleden financiële of materiële schade krijgt toegewezen, mits het gevorderde bedrag hoger is dan 100 euro, indien het beroep wordt ingesteld tegen een vonnis van de strafrechtbank van eerste aanleg, 250 euro, indien het beroep wordt ingesteld tegen een vonnis van een enkelvoudige rechtbank van eerste aanleg of een enkelvoudige jeugdrechtbank, of 500 euro, indien het beroep wordt ingesteld tegen een vonnis van een meervoudige rechtbank van eerste aanleg of een meervoudige jeugdrechtbank (artikel 488 van het Wetboek van Strafrechtsvordering). U kunt **beroep betreffende een rechtsvraag** (*anáresi*) instellen tegen een **vonnis tot veroordeling van de verdachte**, voor zover uw vordering daarin wordt afgewezen als wettelijk ongegrond (artikel 505, lid 1, onder c), van het Wetboek van Strafrechtsvordering), of tegen een **vrijspraak**, als u bent veroordeeld tot de betaling van schadeloosstelling en de proceskosten, (artikel 505, lid 1, onder c) van het Wetboek van Strafrechtsvordering).

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

De door de strafrechtbank toegekende schadeloosstelling vormt in wezen een toekenning van een civiele vordering. Het bevel tot schadeloosstelling wordt dan ook uitgevoerd via de procedure voor de tenuitvoerlegging van civielrechtelijke vonnissen (*anankastikí ektélesi*).

Laatste update: 06/02/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Spanje

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

In het Spaanse recht is de normale procedure voor verzoeken om schadeloosstelling voor geleden schade een strafrechtelijke procedure waarin zowel de civielrechtelijke als de strafrechtelijke aansprakelijkheid wordt geanalyseerd. Om die reden biedt de lokale strafrechtbank (*Juzgado de Instrucción*) de benadeelde partij de mogelijkheid van een civiele actie, zodat zij kan aangeven of zij een vordering wil instellen tijdens de strafrechtelijke procedure of zich het recht wil voorbehouden schadeloosstelling voor de geleden schade te vorderen via een civiele procedure.

Als de benadeelde partij aangeeft een vordering te willen instellen in de strafrechtelijke procedure, kan zij kiezen voor een civiele actie die namens haar aanhangig wordt gemaakt door de openbare aanklager (dit gebeurt ook wanneer zij geen voorkeur aangeeft) of, als zij dat wenst, voor persoonlijke aanwezigheid (via een advocaat en de gerechtelijke vertegenwoordiger).

Als de benadeelde partij kiest voor het vorderen van schadevergoeding buiten de strafrechtelijke procedure om, moet zij een civiele procedure beginnen volgens de regels die voor deze procedure gelden.

Daarom kan het slachtoffer een vordering tot schadevergoeding instellen bij de rechter, hetzij persoonlijk naar aanleiding van de verklaring die hij ontvangt wanneer hem de mogelijkheid wordt geboden zich als particuliere partij in de procedure te voegen, hetzij schriftelijk door zijn vordering te bevestigen of via een advocaat of gerechtelijke vertegenwoordiger. Deze schriftelijke bevestiging is niet essentieel: als geen schriftelijke bevestiging plaatsvindt, zal de openbare aanklager zowel de civiele als de strafrechtelijke procedure inleiden.

Bij het opstellen van het verzoek kunt u hulp krijgen van de bureaus voor hulp aan slachtoffers van misdrijven (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), die te vinden zijn in alle autonome gemeenschappen, in bijna alle provinciehoofdsteden en ook in andere steden. Bij terroristische misdrijven kunt u hulp

krijgen van het Bureau voor Informatie aan en Ondersteuning van Slachtoffers van Terrorisme van het Spaanse Hooggerechtshof (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt op elk punt in de procedure een vordering indienen, mits u dat doet voor het begin van het mondelinge proces. De lokale strafrechter biedt u de kans om de vordering in te stellen tijdens de onderzoeksfase, zodra hij in kennis is gesteld van het bestaan van een benadeelde partij.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gedeelde winst en rente specificeren)?

In de vordering moet u het bedrag van de veroorzaakte schade specificeren en de desbetreffende facturen of offertes ter ondersteuning van uw vordering opnemen. Deze worden later onderzocht door de gerechtsdeskundige.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Om de schadevordering te ondersteunen, moet u de desbetreffende facturen of offertes ter staving van uw vordering indienen. Als u om rechtsbijstand hebt verzocht, moet u bewijs van uw inkomen en vermogen overleggen.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Nee.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als slachtoffer-aanvrager hebt u vanaf uw eerste contact met de instanties en functionarissen het recht om informatie te ontvangen over de procedure voor het verkrijgen van juridisch advies en verdediging en, indien van toepassing, de voorwaarden voor gratis verkrijging ervan. Deze informatie wordt ook aan u verstrekt door de bureaus voor hulp aan slachtoffers van misdrijven.

Als slachtoffer-aanvrager kunt u uw verzoek om erkenning van uw recht op rechtsbijstand indienen bij de functionaris of instantie die u de informatie over de procedure voor het (mogelijk gratis) verkrijgen van juridisch advies en verdediging heeft verschaft. De functionaris of instantie zal het verzoek samen met de ingediende documenten doorsturen naar de betrokken orde van advocaten.

Uw verzoek kan ook worden ingediend bij de bureaus voor hulp aan slachtoffers van misdrijven, die het doorsturen naar de betrokken orde van advocaten.

Als slachtoffer-aanvrager kunt u in het algemeen gebruikmaken van juridische adviesdiensten die aan alle burgers informatie over de wet verschaffen. Deze diensten worden door orden van advocaten op elk rechtsgebied georganiseerd.

Om toegang tot de diensten te verkrijgen, moet u een formulier invullen dat verkrijgbaar is bij rechtbanken, bij het ministerie van Justitie en bij andere overheidsinstanties en moet u bewijzen dat uw middelen van bestaan ontoereikend zijn. U moet uw verzoek indienen bij de orde van advocaten in het gebied van de betrokken rechtbank, of bij de rechtbank in het gebied waar u woont als de strafrechtelijke procedure nog niet is begonnen. Nadat de strafrechtelijke procedure is begonnen, kunt u te allen tijde gratis rechtsbijstand krijgen, mits u als slachtoffer in persoon verschijnt tijdens de procedure.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf van gendergerelateerd geweld, hoeft u niet eerst te bewijzen dat u over onvoldoende middelen beschikt om rechtsbijstand te krijgen.

Als u slachtoffer van terrorisme bent, komt u ook in aanmerking voor rechtsbijstand.

Als slachtoffer van een misdrijf kunt u in Spanje om rechtsbijstand verzoeken als u een staatsburger van een EU-lidstaat bent en aantoonbaar dat uw middelen ontoereikend zijn.

Ongeacht of u de middelen hebt om een rechtszaak te beginnen, wordt uw recht op rechtsbijstand erkend en wordt deze bijstand onmiddellijk aan u verstrekt als u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, terrorisme of mensenhandel in alle procedures die verband houden met, afgeleid zijn van of voortvloeien uit uw status van slachtoffer, of als u minderjarig bent of een verstandelijke beperking of psychische aandoening hebt wanneer u slachtoffer bent van situaties van misbruik of mishandeling.

Dit recht geldt ook voor begunstigen van alle vormen van steun in geval van overlijden van het slachtoffer, mits zij niet bij de daden betrokken waren.

Als aanvrager wordt u voor de toekenning van rechtsbijstand voor alle genoemde misdrijven als slachtoffer beschouwd wanneer een klacht wordt ingediend of een proces aangespannen, of wanneer een strafrechtelijke procedure wordt ingeleid. U behoudt deze status zolang de strafrechtelijke procedure loopt of wanneer een schuldigverklaring is uitgesproken na beëindiging van de procedure.

Het recht op rechtsbijstand gaat verloren zodra een vrijspraak definitief wordt of na een tijdelijke schorsing of sepot van de procedure omdat de strafbare feiten niet zijn bewezen, zonder verplichting om de kosten van tot op dat moment gratis genoten bijstand terug te betalen.

In de verschillende procedures die kunnen worden ingeleid als gevolg van uw status van slachtoffer van de genoemde misdrijven, met name in procedures betreffende gendergerelateerd geweld, moet u door dezelfde advocaat worden bijgestaan, mits uw recht op verdediging daardoor naar behoren is gewaarborgd.

U hebt recht op rechtsbijstand als uw jaarlijkse inkomen en het inkomen per gezinseenheid niet hoger zijn dan:

tweemaal de publieke inkomensindicator voor diverse doeleinden (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM*) ten tijde van de indiening van het verzoek, wanneer de betreffende personen geen deel uitmaken van een gezinseenheid. De IPREM is een index die jaarlijks wordt vastgesteld en wordt gebruikt om het bedrag van bepaalde uitkeringen of de drempel voor bepaalde uitkeringen, rechten of overheidsdiensten te bepalen;

twee en een half keer de IPREM ten tijde van de indiening van het verzoek, wanneer de betreffende personen deel uitmaken van een van de vormen van gezinseenheid met minder dan vier leden;

drie keer de IPREM wanneer de betreffende gezinseenheden uit vier of meer leden bestaan.

Als u als slachtoffer rechtsbijstand krijgt toegekend, hoeft u de volgende kosten niet te betalen:

voorafgaand juridisch advies;

honoraria voor de advocaat en gerechtelijke vertegenwoordiger;

kosten voortvloeiend uit de publicatie van advertenties in officiële kranten;

waarborgsommen die vereist zijn om bepaalde beroepen in te stellen;

betalingen voor deskundigen.

Bovendien hebt u recht op een korting van 80 % op de kosten van notariële akten en uittreksels uit het kadaster.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

In het algemeen moet de rechter in geval van **geweldsmisdrijven en zedenmisdrijven** beoordelen of er sprake is van een bewust (opzettelijk) geweldsmisdrijf of zedenmisdrijf en moet hij dit vastleggen in de rechterlijke beslissing waarmee de strafrechtelijke procedure wordt beëindigd. In deze definitieve rechterlijke beslissing in de strafrechtelijke procedure moet het oorzakelijke verband tussen het misdrijf en het letsel of de schade aan de gezondheid of, indien van toepassing, het overlijden, duidelijk worden vastgesteld.

Het is ook mogelijk dat in de rechterlijke beslissing waarmee de strafrechtelijke procedure wordt beëindigd, tijdelijke schorsing van de procedure of sluiting van de procedure wordt bevolen.

Volgens de Spaanse strafwetgeving kan een procedure tijdelijk worden geschorst als het plegen van het misdrijf dat tot de rechtszaak heeft geleid, niet naar behoren is aangetoond of als wordt geconcludeerd dat een misdrijf is gepleegd, maar dat er niet voldoende reden is om bepaalde personen als dader, handlanger of medeplichtige aan te klagen.

De procedure kan worden gesloten als er geen redelijke aanwijzingen zijn voor het plegen van het feit dat tot de rechtszaak heeft geleid, als het feit geen misdrijf is of als degenen die als dader, handlanger of medeplichtige worden berecht, strafrechtelijk niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

In geval van **terroristische misdrijven** is het in het algemeen nodig dat de rechter beoordeelt of er sprake is van civiele aansprakelijkheid voor de feiten en de schade die in de toepasselijke wetgeving zijn opgenomen. De toekenning van de steun en voordelen die op grond van de Spaanse wetgeving inzake terrorisme zijn erkend, is onderworpen aan de beginselen inzake schadeloosstelling die zijn vastgesteld in het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als de onderzoeksrechter (bij een rechtbank of rechterlijke instantie) beslist om de procedure te sluiten, dat wil zeggen overgaat tot seponering, kan het slachtoffer in beroep gaan als hij in persoon in de procedure is verschenen en van particuliere vervolging sprake is.

Volgens de Spaanse strafwetgeving kan een procedure tijdelijk worden geschorst als het plegen van het misdrijf dat tot de rechtszaak heeft geleid, niet naar behoren is aangetoond of als wordt geconcludeerd dat een misdrijf is gepleegd, maar dat er niet voldoende reden is om bepaalde personen als dader, handlanger of medeplichtige aan te klagen.

De procedure kan worden gesloten als er geen redelijke aanwijzingen zijn voor het plegen van het feit dat tot de rechtszaak heeft geleid, als het feit geen misdrijf is of als degenen die als dader, handlanger of medeplichtige worden berecht, strafrechtelijk niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

In geval van **geweldsmisdrijven en zedenmisdrijven** is in het algemeen een rechterlijke beslissing nodig waarmee de strafrechtelijke procedure wordt beëindigd en waartegen geen rechtsmiddelen meer openstaan om de verschillende in de wet opgenomen vormen van steun te kunnen aanvragen. Daartoe kan de definitieve beslissing in de strafrechtelijke procedure worden aangevochten binnen de gestelde termijn en door het instellen van het in die beslissing vermelde beroep.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

De staat betaalt alle of een deel van de steun als de dader gedeeltelijk insolvent is verklaard.

De staat zal uw rechten tegenover de civielrechtelijk voor het misdrijf aansprakelijke partij overnemen tot het volledige bedrag van de voorlopige of definitieve steun die aan u als slachtoffer of begunstigde is toegekend.

De staat kan een actie tot invordering tegen de civielrechtelijk voor het misdrijf aansprakelijke partij instellen om de toegekende steun geheel of gedeeltelijk terug te vorderen.

Deze actie zal, waar van toepassing, worden uitgevoerd door middel van een administratieve invorderingsprocedure en is onder meer van toepassing in de volgende gevallen:

wanneer de definitieve rechterlijke beslissing luidt dat er geen sprake is van een misdrijf;

wanneer na betaling van de steun zowel u als slachtoffer als uw begunstigten op welke grond dan ook een volledige of gedeeltelijke vergoeding voor de geleden schade hebben gekregen in de drie jaar na de toekenning van de steun;

wanneer de steun is verkregen op basis van het verstrekken van onjuiste of opzettelijk onvolledige informatie of door andere frauduleuze middelen, en het opzettelijk weglaten van omstandigheden die zouden leiden tot afwijzing of vermindering van de aangevraagde steun;

wanneer de in de uitspraak toegekende schadeloosstelling lager is dan de voorlopige steun.

Deze actie wordt ingesteld door verschijning van de staat in de strafrechtelijke of civiele procedure, zonder afbreuk te doen aan de civiele actie die door de openbare aanklager kan worden ingesteld.

Slachtoffers kunnen worden bijgestaan via de bevoegde bureaus voor hulp aan slachtoffers van misdrijven, of in geval van terroristische misdrijven via het Bureau voor Informatie aan en Ondersteuning van Slachtoffers van Terrorismen van het Spaanse Hooggerechtshof, met alle informatie die zij als slachtoffer van een misdrijf over deze zaken nodig hebben.

De bureaus voor hulp aan slachtoffers van misdrijven informeren u over de mogelijkheid die u als slachtoffer hebt om bij de gevangenisstraf te worden betrokken en zij voeren de nodige ondersteuningsactiviteiten uit, zodat u de door de wet erkende rechten kunt uitoefenen.

Als u slachtoffer van terrorisme bent, biedt het Bureau voor Informatie aan en Ondersteuning van Slachtoffers van Terrorismen van het Spaanse Hooggerechtshof u de informatiekanaalen die u nodig hebt om alle informatie over de tenuitvoerlegging van de gevangenisstraf in te winnen tot het moment waarop de straf volledig is uitgezeten, met name in gevallen waarin voordelen worden toegekend of de veroordeelden in vrijheid worden gesteld. Bovendien verschaft het Bureau in het kader van de verwerking van gevallen van schadeloosstelling u als slachtoffer informatie over het verkrijgen van certificaten van de definitieve uitspraken, bevelen om de civiele aansprakelijkheid niet ten uitvoer te leggen en andere documenten die nodig zijn om de wettelijk vastgestelde steun te verwerken.

Laatste update: 30/08/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Kroatië

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Een verzoek om civielepartijstelling ter verkrijging van schadeloosstelling in een procedure wegens een strafbaar feit wordt op voorstel van de benadeelde partij behandeld in het kader van een strafrechtelijke procedure, tenzij dit tot een aanzienlijke vertraging van de procedure leidt (artikel 153, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Het verzoek om civielepartijstelling kan worden gedaan door de benadeelde partij (artikel 154, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Het verzoek om civielepartijstelling in een strafrechtelijke procedure wordt ingediend bij de instantie waarbij de strafklacht wordt ingediend of de rechtbank waarbij de procedure aanhangig is (artikel 155, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Een verzoek om civielepartijstelling kan worden ingediend tot het einde van de bewijsverzameling bij de rechtbank van eerste aanleg (artikel 155, lid 2, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Een verzoek om civielepartijstelling kan betrekking hebben op een verzoek dat in de loop van het proces wordt gedaan (artikel 153, lid 2, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er bestaat geen specifiek formulier voor dergelijke vorderingen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

De persoon die gemachtigd is de vordering in te dienen, moet zijn vordering vermelden en bewijsmateriaal overleggen (artikel 155, lid 3, van het Wetboek van Strafvordering). Het soort en de hoeveelheid bewijsmateriaal zijn niet wettelijk voorgeschreven.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Er zijn geen gerechtskosten of andere kosten verbonden aan het indienen van een verzoek om civielepartijstelling.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Slachtoffers van een strafbaar feit dat wordt bestraft met een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar die ernstige gevolgen ondervinden van het strafbare feit, hebben recht op deskundige bijstand van een raadsman bij het indienen van een verzoek om civielepartijstelling ten laste van de nationale begroting (artikel 43, lid 2, van het Wetboek van Strafvordering). Dit recht is niet beperkt tot de permanente verblijfplaats van de benadeelde partij.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

In een uitspraak waarin de verdachte schuldig wordt bevonden, kan de civielepartijstelling geheel of gedeeltelijk aan de benadeelde partij worden toegekend en kan de benadeelde partij worden geïnstrueerd een afzonderlijke vordering in te stellen. Wanneer de informatie uit de strafrechtelijke procedure geen betrouwbare basis voor een volledige of gedeeltelijke toekenning biedt, instrueert de rechter de benadeelde partij om een afzonderlijke vordering in te stellen. Wanneer de rechter tot vrijspraak komt of wanneer de tenlastelegging niet-ontvankelijk wordt verklaard of de strafrechtelijke procedure wordt geschorst door een beslissing, wordt de benadeelde partij geïnstrueerd een vordering in te stellen om aan de civielepartijstelling te voldoen. Wanneer de rechter zich onbevoegd verklaart, wordt de benadeelde partij geïnstrueerd zich civiele partij te stellen als onderdeel van de strafrechtelijke procedure die door de bevoegde rechter wordt ingeleid of voortgezet (artikel 158, leden 2 en 3, van het Wetboek van Strafvordering).

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Een benadeelde partij kan trachten een uitspraak aan te vechten op grond van de beslissing van de rechter over de kosten van de strafrechtelijke procedure en de beslissing over het verzoek om civielepartijstelling. Wanneer het Openbaar Ministerie de vervolging van de als civiele partij optredende benadeelde partij heeft overgenomen, mag deze laatste de uitspraak echter op alle mogelijke gronden aanvechten (artikel 464, lid 4, van het Wetboek van Strafvordering (Zakon o kaznenom postupku)).

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Op voorstel van de gemachtigde kunnen voorlopige conservatoire maatregelen ter waarborging van de civielepartijstelling worden gelast tijdens de strafrechtelijke procedure in verband met het plegen van een misdrijf.

De in de alinea hierboven genoemde beslissing wordt genomen door de onderzoeksrechter. Na de tenlastelegging neemt de kamer van inbeschuldigingstelling een beslissing en leidt de kennismakende rechter de behandeling. Het beroep tegen de voorlopige maatregel vormt geen belemmering voor de tenuitvoerlegging ervan (artikel 160 van het Wetboek van strafvordering).

Laatste update: 02/10/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Italië

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

De dader moet de schade die hij of zij aan het slachtoffer heeft berokkend, vergoeden. Volgens artikel 185 van het Wetboek van Strafrecht moet voor alle strafbare feiten restitutie plaatsvinden, in overeenstemming met de voorschriften van het burgerlijk recht. Wanneer door een misdrijf materiële of immateriële schade is ontstaan, moet de dader of een andere persoon die ingevolge het burgerlijk recht voor het doen en laten van de dader aansprakelijk is, schadevergoeding betalen. In het burgerlijk recht is schade die door een misdrijf ontstaat, een van de omstandigheden waaronder immateriële schade mogelijk moet worden vergoed (artikel 20159 van het Burgerlijk Wetboek).

Als slachtoffer kunt u kiezen uit twee verschillende manieren om compensatie te krijgen voor de schade die u hebt geleden.

U kunt als civiele partij aan de strafzaak deelnemen, wat betekent dat u uw civiele vordering als onderdeel van het strafproces instelt (*costituzione di parte civile*): aan het eind van het proces beoordeelt de strafrechter de schade en kent hij daarvoor een vergoeding toe of concludeert hij slechts dat er een recht op schadevergoeding bestaat en verwijst hij de partijen naar de civiele rechter om de hoogte van het verschuldigde bedrag te laten bepalen. Volgens artikel 74 van het Wetboek van Strafvordering kan iemand die door een strafbaar feit schade heeft geleden, of zijn of haar erfgenamen, tijdens het strafproces conform artikel 185 van het Wetboek van Strafrecht een civiele vordering tot schadevergoeding instellen tegen de verdachte en tegen personen die op grond van het burgerlijk recht aansprakelijk zijn.

Als slachtoffer kunt u ook rechtstreeks een rechtszaak aanspannen, door bij de civiele rechter een vordering tot schadevergoeding in te stellen.

De relatie tussen civiele vorderingen en strafvorderingen wordt geregeld in artikel 75 van het Wetboek van Strafvordering. Een civiele vordering die bij een civiele rechter is ingesteld, kan op elk moment naar het strafproces worden overgedragen totdat de civiele rechter inhoudelijk uitspraak doet, zelfs als die uitspraak nog openstaat voor beroep. In dat geval wordt de civiele rechtszaak beëindigd en bepaalt de strafrechter ook wat de kosten van de civiele procedure zijn. Een civiele vordering wordt door de civiele rechter behandeld wanneer deze niet naar het strafproces wordt overgedragen, of wanneer zij werd ingesteld op een moment dat het niet langer mogelijk was de civiele vordering aan het strafproces toe te voegen. In de volgende gevallen wordt de civiele procedure opgeschort in afwachting van een definitieve uitspraak van de strafrechter: als bij de civiele rechter een civiele vordering tegen een verdachte in een strafproces is ingesteld nadat een civiele vordering aan dat proces is toegevoegd, of na een strafvonnis in eerste aanleg. Dit geldt niet wanneer zich de uitzonderingen voordoen die in de wet staan vermeld.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt een civiele vordering aan de strafrechtelijke procedure toevoegen totdat de voorbereidende zitting plaatsvindt, of zelfs daarna, totdat de eerste stappen zijn genomen die op grond van artikel 484 van het Wetboek van Strafvordering vóór aanvang van het eigenlijke proces moeten plaatsvinden. Wanneer die fase is bereikt, kan een civiele vordering niet langer aan de strafzaak worden toegevoegd. Als u als civiele partij aan de strafrechtelijke procedure gaat deelnemen nadat de termijn voor het oproepen van getuigen, deskundigen en adviseurs is verstreken (zie artikel 468, lid 1, van het Wetboek van Strafvordering), mag u geen lijsten met getuigen, deskundigen of technische adviseurs overleggen. Wanneer u eenmaal als civiele partij aan de strafzaak deelneemt, bent u partij bij het proces in eerste aanleg en bij een eventueel hoger beroep, tenzij u wordt uitgesloten of u zich vrijwillig terugtrekt. Een civiele vordering die aan een strafzaak is toegevoegd, komt in twee gevallen te vervallen: 1) een verzoek om een civiele partij uit te sluiten, kan worden ingediend door de openbare aanklager, de verdachte of een partij die op grond van het burgerlijk recht aansprakelijk is (artikel 80 van het Wetboek van Strafvordering), of de rechter kan, op enig moment voorafgaand aan het proces in eerste aanleg, op eigen initiatief een beschikking geven waarin een civiele partij wordt uitgesloten (artikel 81 van het Wetboek van Strafvordering); 2) de civiele vordering kan op elk moment tijdens de procedure uitdrukkelijk worden ingetrokken via een mondelinge of schriftelijke verklaring van de civiele partij of haar speciale vertegenwoordiger (*procuratore speciale*); er wordt van uitgegaan dat de civiele vordering stilzwijgend is ingetrokken wanneer er geen conclusie wordt ingediend of wanneer een vordering bij een civiele rechter wordt ingesteld (artikel 82 van het Wetboek van Strafvordering).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

In een civiele vordering die bij een strafzaak is gevoegd, kunt u om vergoeding verzoeken van alle materiële of immateriële schade, medische kosten, rechtshulp, technisch advies en andere onderbouwde uitgaven, mits deze voortvloeien uit het strafbare feit.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er zijn geen officiële formulieren voor strafzaken in Italië, maar er moet wel aan de onderstaande eisen worden voldaan.

Als civiele partij moet u de bevoegdheid hebben om een proces aan te spannen (*capacità processuale*). De verklaring waarin staat dat u als civiele partij aan de strafzaak wilt deelnemen, moet worden ingediend bij de griffie van de betrokken rechtbank of tijdens de rechtszitting worden overgelegd. De verklaring is ontvankelijk wanneer deze de volgende informatie bevat: a) gegevens van de natuurlijke persoon of de naam van de organisatie of instantie die als civiele partij aan de procedure wil deelnemen, en gegevens van hun wettelijke vertegenwoordiger; b) gegevens van de verdachte tegen wie de civiele vordering wordt ingesteld, of andere persoonlijke informatie waarmee hij of zij kan worden geïdentificeerd; c) de volledige naam van de advocaat die de civiele partij vertegenwoordigt, en bijzonderheden over zijn of haar volmacht; d) de motivering voor de vordering; e) de handtekening van de advocaat. Als de verklaring anders dan tijdens een rechtszitting wordt overgelegd, moet de civiele partij de andere partijen daarvan in kennis stellen. De verklaring is dan voor iedere partij geldig vanaf de dag waarop de kennisgeving wordt betekend. Als de volmacht van de advocaat niet onderaan of in de kantlijn van deze verklaring wordt vermeld, maar op een van de andere in artikel 100, lid 1 en 2 van het Wetboek van Strafvordering genoemde wijzen wordt aangeduid, moet zij bij de griffie worden ingediend of samen met de verklaring tijdens de rechtszitting worden overgelegd.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

In een strafzaak vormt de civiele vordering een aanvulling op de procedure waarin de schuld of onschuld van de verdachte wordt vastgesteld. Het is aan het openbaar ministerie om te bewijzen dat de verdachte schuldig is. Als civiele partij kunt u echter ook een rol spelen in de bewijsvoering, vooral als het gaat om bewijs voor het soort schade dat is geleden, de omvang van de schade enz. In civiele procedures ligt de bewijslast echter meestal bij het slachtoffer, als het gaat om bewijs (bv. medische verklaringen) waaruit de omvang van de geleden schade blijkt. Als slachtoffer kunt u van deze bewijslast worden vrijgesteld wanneer wordt aangetoond dat er sprake is van een rechtsvermoeden dat gunstig voor u uitpakt.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Rechtsbijstand van de overheid is beschikbaar voor personen met een jaarlijks inkomen dat niet boven een bepaalde drempel uitkomt. Deze bijstand wordt verleend op voorwaarde dat de procedure plaatsvindt in Italië, en is bedoeld voor zowel Italiaanse als niet-Italiaanse staatsburgers. Deze kwestie wordt geregeld in Presidentieel Decreet nr. 115/2002.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Tijdens een strafzaak wordt de civiele vordering niet toegewezen als de verdachte wordt vrijgesproken. Wanneer tijdens het vooronderzoek een verzoek wordt ingediend om een afgesproken straf op te leggen (*richiesta di applicazione di pena*), kunt u tijdens de daaropvolgende zitting niet vragen om als civiele partij aan de strafprocedure te mogen deelnemen. Dat is evenmin mogelijk wanneer een verzoek wordt ingediend om een afgesproken straf op te leggen tijdens een procedure in verband met een bezwaar tegen een vonnis dat is opgelegd zonder de verdachte te horen (*opposizione a decreto penale*) of een bezwaar tegen een beschikking om onmiddellijk uitspraak te doen (*opposizione a decreto di giudizio immediato*). In bepaalde andere gevallen is deelname als civiele partij aan een strafproces volgens de wet eveneens uitdrukkelijk verboden, zoals bij de berechting van minderjarigen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Aan het eind van het proces, na de uitspraak in eerste aanleg of in hoger beroep, kunt u als civiele partij van mening zijn dat er in de eindbeslissing onvoldoende rekening is gehouden met de schade die u hebt geleden. In dat geval kunt u - wederom via uw advocaat - de uitspraak aanvechten, maar uitsluitend de passages of bepalingen die de civiele vordering tot schadevergoeding betreffen. In een nieuwe uitspraak kan het vonnis in eerste aanleg dan worden gewijzigd wat betreft de civiele aspecten (en dus wat betreft de schadevergoeding). Een dergelijke uitspraak kan de schadelijke gevolgen van het vonnis voor het compenseren van de schade terugdraaien, maar heeft geen invloed op de bevindingen over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de dader: een verdachte die in strafrechtelijke zin niet schuldig werd bevonden, blijft onschuldig zelfs wanneer de uitspraak ten gunste van u als civiele partij is gewijzigd. Daarom blijft de beslissing van de strafrechter wat betreft de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de verdachte intact als diens vrijspraak uitsluitend door u wordt betwist. Zo kunnen de bevindingen van een uitspraak in eerste aanleg waarin de verdachte in strafrechtelijke zin wordt vrijgesproken, objectief en concreet in tegenspraak zijn met de bevindingen van een uitspraak in hoger beroep dat door u is ingesteld en waarin dezelfde feiten de grondslag voor een beslissing over compensatie van de schade vormen. Het behoeft geen betoog dat dit een uiterst delicate en technische kwestie is.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Op verzoek van u als civiele partij en mits daar goede gronden voor zijn, verklaart de rechter dat zijn beschikking om tot restitutie over te gaan en de schade te vergoeden, bij voorraad (voorlopig) uitvoerbaar is. Een beschikking om een voorlopige eerste betaling (*provvisoriale*) te doen, is altijd onmiddellijk uitvoerbaar. Wanneer de beslissing uitvoerbaar wordt, kunt u deze op basis van de gewone regels van het burgerlijk procesrecht afdwingen.

Laatste update: 12/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

De strafrechter is bevoegd u als slachtoffer van een misdrijf een beperkt bedrag aan schadeloosstelling toe te kennen, mits de verdachte schuldig wordt bevonden. Van die bevoegdheid wordt echter nauwelijks gebruikgemaakt; in de afgelopen decennia is dat zelfs nog nooit gebeurd.

U hebt echter wel het recht om schadeloosstelling te eisen. Hiertoe kunt u in een civiele procedure een vordering tegen de dader instellen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U moet na de beëindiging van het strafproces een civiele vordering instellen. Deze vordering is onafhankelijk van de strafzaak en staat daar los van.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

U kunt vergoeding eisen voor alle verliezen en elke schade die u hebt geleden. Geef daarbij aan om wat voor schade het gaat, bijvoorbeeld lichamelijk letsel, pijn en lijden, winstderving en wettelijke rente.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Ja, de dagvaarding. Dit formulier moet bij het secretariaat/de griffie van de rechtbank worden ingediend. Het kan de volledige tekst van uw vordering of een beknopte samenvatting daarvan bevatten. In het laatste geval moet er later nog een uitgebreidere beschrijving van de vordering komen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U moet bewijs overleggen van de schade die u hebt geleden.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Ja, de vordering brengt kosten voor diensten met zich mee, afhankelijk van de hoogte van de vergoeding die wordt geëist.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

In elke fase van de procedure kunt u rechtsbijstand krijgen, mits u daarvoor in aanmerking komt. Hiertoe moet u voldoen aan de criteria die in de wet staan vermeld. In civiele zaken kan rechtsbijstand worden verleend bij schendingen van mensenrechten op grond van de verdragen die in de wet worden genoemd. Rechtsbijstand omvat gratis advies, hulp en vertegenwoordiging, en wordt ook verleend aan personen die in een ander land wonen.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Niet van toepassing - zie hierboven.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Niet van toepassing - zie hierboven.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Om te waarborgen dat het vonnis wordt uitgevoerd, wordt het aan de verdachte (dader) betekend; hij of zij is verplicht te voldoen aan het vonnis. Gebeurt dat niet, dan kunt u als eiser (slachtoffer) de verdachte via een tenuitvoerleggingsprocedure dwingen om zijn of haar verplichtingen na te komen.

Laatste update: 23/07/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Letland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

De persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctionaris, openbare aanklager, rechter) moet u informatie verschaffen over de regels voor het vorderen en ontvangen van schadeloosstelling, waaronder van de staat. Tijdens de strafrechtelijke procedure mag u een verzoek om schadeloosstelling indienen.

U kunt in elke fase van de strafprocedure schadevergoeding eisen, totdat de zaak in de rechtbank van eerste aanleg wordt behandeld. U mag uw verzoek schriftelijk of mondeling indienen. Een mondeling verzoek wordt door de persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctionaris, openbare aanklager, rechter) vastgelegd in het proces-verbaal.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt in elke fase van de strafprocedure schadevergoeding eisen, totdat de zaak in de rechtbank van eerste aanleg wordt behandeld. Als de persoon die strafrechtelijk aansprakelijk moet worden gesteld, niet is geïdentificeerd, hebt u nog steeds het recht om een vordering tot schadeloosstelling in te dienen.

U mag de vordering tot schadeloosstelling tijdens de strafprocedure op elk moment intrekken, totdat de rechters achter gesloten deuren over het vonnis gaan beraadslagen.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

De persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctionaris, openbare aanklager, rechter) moet u informatie verschaffen over de regels voor het eisen van schadeloosstelling.

U mag uw verzoek schriftelijk of mondeling indienen. Een mondeling verzoek wordt door de persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctionaris, openbare aanklager, rechter) vastgelegd in het proces-verbaal.

In uw verzoek moet u met het oog op de hoogte van de gevraagde vergoeding bewijzen aandragen voor eventuele materiële schade. In geval van morele schade en lichamelijk leed hoeft u slechts het bedrag te vermelden van de vergoeding die u eist. U mag in uw vordering het rekeningnummer van de betalingsinstelling vermelden waarnaar de schadevergoeding moet worden overgemaakt.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

U mag uw verzoek schriftelijk of mondeling indienen. Een mondeling verzoek wordt door de persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctionaris, openbare aanklager, rechter) vastgelegd in het proces-verbaal.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

In uw verzoek moet u met het oog op de hoogte van de gevraagde vergoeding bewijzen aandragen voor eventuele materiële schade. In geval van morele schade en lichamelijk leed hoeft u slechts het bedrag te vermelden van de vergoeding die u eist.

De rechter stelt de hoogte van de vergoeding vast. Daartoe beoordeelt hij uw verzoek en kijkt hij naar de omvang van de materiële schade, de ernst en de aard van het misdrijf, het lichamelijk leed dat is veroorzaakt, eventuele blijvende verminking en invaliditeit, het niveau en het openbare karakter van de morele schade en de psychische schade.

De rechter bepaalt de directe schade aan de hand van de prijzen die tijdens de strafzaak als uitgangspunt worden genomen.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

U hoeft niets te betalen wanneer u tijdens de strafprocedure een vordering indient.

Als u van mening bent dat de schade niet volledig is vergoed, kunt u schadeloosstelling eisen zoals bepaald in het [Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#) (*Civilprocesa likums*). Bij het vaststellen van de hoogte van de vergoeding moet rekening worden gehouden met het bedrag dat u al in het kader van de strafrechtelijke procedure hebt ontvangen.

Wanneer u in een civiele procedure om schadeloosstelling verzoekt, hoeft u de staat niets te betalen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als u minderjarig bent, worden uw rechten en belangen wellicht niet of onvoldoende beschermd. In zo'n geval wijst de persoon die verantwoordelijk is voor de procedure (politiefunctaris, openbare aanklager, rechter) een advocaat aan om u te vertegenwoordigen. Dat gebeurt ook wanneer uw vertegenwoordiger daartoe een onderbouwd verzoek indient. Als u een kansarme volwassene bent of een volwassene die niet over voldoende middelen beschikt, wijst de hierboven genoemde persoon in uitzonderlijke gevallen een advocaat aan om u te vertegenwoordigen. Het gaat dan om situaties waarin uw rechten en belangen tijdens de strafprocedure niet op een andere manier kunnen worden beschermd. Deze persoon wijst ook een advocaat aan wanneer niemand van de familieleden het slachtoffer kan vertegenwoordigen. In zulke gevallen betaalt de dienst voor rechtsbijstand (*Juridiskās palīdzības administrācija*) de advocaatkosten voor rechtshulp van de staat tijdens de strafprocedure.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als de rechter de verdachte vrijspreekt, wordt de vordering tot schadevergoeding niet in behandeling genomen. Als de rechter uw vordering niet behandelt, kunt u een vordering tot schadevergoeding instellen zoals bepaald in het [Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#).

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als de rechter uw vordering niet behandelt, kunt u een vordering tot schadevergoeding instellen zoals bepaald in het [Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering](#).

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Uitspraken over de inning van schadevergoeding voor slachtoffers worden uitgevoerd door deurwaarders die bij de rechtbank zijn geregistreerd. Zij doen dat op grond van een schriftelijk verzoek van de schuldeiser. Dit verzoek is op zijn beurt gebaseerd op een dwangbevel.

Om ervoor te zorgen dat een vonnis van de rechtbank wat betreft de inning van schadevergoeding voor het slachtoffer wordt nagekomen, overhandigt de rechter u op uw verzoek een zogenaamde executoriale titel.

In geval van vorderingen die betrekking hebben op lichamelijk letsel dat tot invaliditeit of andere gezondheidsschade of tot de dood leidt, hoeven schuldeisers niet de vergoedingen te betalen die aan bij de rechtbank geregistreerde deurwaarders verschuldigd zijn.

De deurwaarder verricht de noodzakelijke handelingen op eigen initiatief. Hij of zij maakt daarbij gebruik van de middelen en methoden waarmee rechterlijke beslissingen snel en efficiënt kunnen worden uitgevoerd. De deurwaarder geeft te goeder trouw uitleg over de rechten en plichten die voor de partijen verbonden zijn aan de uitvoering van hun procedurele rechten.

Laatste update: 20/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Litouwen

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U kunt schadeloosstelling vorderen voor schade die u als gevolg van een strafbaar feit hebt geleden door in een strafrechtelijke procedure een civielrechtelijke vordering in te stellen. U kunt dat doen in de fase voorafgaand aan het proces, bij de ambtenaar die het gerechtelijk vooronderzoek leidt of bij de openbaar aanklager, maar ook tijdens de behandeling van de zaak, bij de rechter. Als u tijdens de strafrechtelijke procedure geen civielrechtelijke vordering hebt ingesteld of als uw vordering tijdens die procedure niet is onderzocht, kunt u nog een vordering instellen in een civielrechtelijke procedure.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Een civielrechtelijke vordering kan worden ingediend in elke fase van de strafrechtelijke procedure tot de start van het onderzoek van de bewijselementen door de rechter.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

In een civielrechtelijke vordering kunt u schadeloosstelling vorderen voor materiële of niet-materiële schade die u hebt geleden als gevolg van het aan de verdachte of beklagde ten laste gelegde strafbare feit. In de vordering moet u het exacte bedrag vermelden dat u vordert en beschrijven hoe u tot dat bedrag bent gekomen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er bestaat geen speciaal formulier voor civielrechtelijke vorderingen. U hoeft alleen te voldoen aan de algemene voorschriften die gelden voor aan de rechter over te leggen processtukken.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U moet schriftelijk, materieel of andersoortig bewijs overleggen ter onderbouwing van het bedrag van de geleden schade.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Voor een civielrechtelijke vordering die strekt tot vergoeding van als gevolg van een strafbaar feit geleden materiële of niet-materiële schade hoeft geen zegelrecht te worden betaald.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Ja, staatsburgers van Litouwen, burgers van andere EU-lidstaten en andere natuurlijke personen die wettig in Litouwen of een andere EU-lidstaat verblijven, hebben recht op secundaire rechtsbijstand in zaken die met schadeloosstelling voor schade als gevolg van strafbare feiten verband houden. De dienst voor door de overheid gesubsidieerde rechtsbijstand (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*) beslist welke bijstand u ontvangt.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Een civielrechtelijke vordering wordt afgewezen als er geen bewijs is dat de beklagde zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit.

De vordering wordt niet in behandeling genomen als de beklagde wordt vrijgesproken omdat er geen feit met de essentiële bestanddelen van een misdrijf of een inbreuk is gepleegd of als de eiser of diens vertegenwoordiger de terechtzitting niet bijwoont. De eiser kan dan nog wel een vordering in een civielrechtelijke procedure instellen.

In uitzonderlijke gevallen, waarin het toe te kennen bedrag niet nauwkeurig kan worden bepaald omdat aanvullend bewijs nodig is, kan de rechter bij het uitspreken van een veroordeling de eiser een recht op genoegdoening toekennen en de beoordeling van het bedrag van de vordering overlaten aan de civiele rechter.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Ja, u kunt tegen een dergelijke rechterlijke beslissing hoger beroep instellen voor een rechter in tweede aanleg, overeenkomstig de in het wetboek van strafvordering (*Baudžiamojo proceso kodeksas*) beschreven procedure.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Zodra de beslissing waarbij u schadeloosstelling is toegekend definitief is geworden, kunt u verzoeken om een rechterlijk bevel tot tenuitvoerlegging. Dat stuk kunt u overhandigen aan een gerechtsdeurwaarder, die dan het betrokken bedrag kan invorderen. Als aan alle toepasselijke voorwaarden is voldaan, kunt u ook tijdens de tenuitvoerleggingsprocedure door de overheid gesubsidieerde secundaire rechtsbijstand ontvangen.

Laatste update: 15/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Luxemburg

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Er zijn verschillende manieren om schadeloosstelling van een dader te vorderen.

De strafrechter zal alleen een uitspraak doen over schadeloosstelling wanneer u als civiele partij een vordering instelt in de strafprocedure en een eerlijke vergoeding van de dader eist, mits hij of zij schuldig wordt bevonden. U hoeft niet op de zitting te verschijnen. U kunt zich door een advocaat laten vertegenwoordigen en uw vordering schriftelijk indienen vóór de zitting.

Verder kunnen sommige slachtoffers van misdrijven op grond van de Wet van 12 maart 1984 inzake schadevergoeding voor bepaalde slachtoffers met lichamelijk letsel als gevolg van een misdrijf, een vergoeding uit de overheidsbegroting vorderen. Dit is een belangrijke maatregel voor slachtoffers wanneer: de dader niet is geïdentificeerd; de dader weliswaar is geïdentificeerd, maar niet te vinden is; de dader insolvent is. In zulke gevallen moet u een verzoek om schadeloosstelling indienen bij de minister van Justitie, die daarover binnen zes maanden een besluit neemt.

De staat hoeft alleen schadeloosstelling te betalen als u op geen enkele andere manier een doeltreffende en adequate vergoeding kunt krijgen (*bv. van de dader of uit hoofde van een socialezekerheidsregeling of een persoonlijke verzekering*).

Wanneer u door de staat schadeloos wordt gesteld, kunt u nog steeds als civiele partij in de strafprocedure extra vergoeding van de dader eisen, als het geboden bedrag volgens u ontoereikend is. In dat geval moet u de rechter laten weten dat u een verzoek om schadeloosstelling hebt ingediend bij de staat of dat u een vergoeding van de staat hebt gekregen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U hebt het recht in de strafprocedure schadevergoeding te eisen. Dat doet u door de onderzoeksrechter een brief te sturen waarin u aangeeft dat u als civiele partij schadeloosstelling vordert voor de schade die u volgens u hebt geleden. U kunt uw vordering op elk moment in de procedure indienen, ook tijdens de strafzitting.

U moet er echter wel rekening mee houden dat u niet langer als getuige kunt worden gehoord, als u vóór de zitting als civiele partij een vergoeding gaat eisen.

Wanneer u tijdens de strafprocedure geen schadevergoeding vordert of daartoe geen verzoek indient, kan de strafrechter u niet automatisch een vergoeding toekennen.

U verliest uw aanspraak op schadeloosstelling echter niet, als u tijdens de strafzitting niet als civiele partij optreedt. U kunt nog steeds een rechtszaak bij de civiele rechter tegen de dader beginnen, mits u dat doet voordat de civiele verjaringstermijn verstrijkt en aantoonbaar dat de betrokken feiten een onrechtmatige daad vormen.

U kunt bij de minister van Justitie een verzoek om schadeloosstelling indienen voordat er wordt besloten om een strafproces aan te spannen. Verder moet u het verzoek indienen binnen twee jaar nadat de feiten hebben plaatsgevonden. Als de dader wordt vervolgd en u treedt in de strafprocedure op als civiele partij, wordt de termijn voor het indienen van dit verzoek verlengd tot twee jaar nadat de rechter die de strafzaak behandelt, een definitief vonnis heeft uitgesproken. Als u geen schadevergoeding eist bij een strafrechter en er een definitief vonnis in de strafrechtelijke procedure is gewezen, kunt u bij de civiele rechter een vordering instellen. In dat geval wordt de termijn verlengd tot de rechterlijke uitspraak over uw vordering definitief is geworden. Bent u minderjarig, dan start de verjaringstermijn echter pas op de datum dat u meerderjarig wordt, als op de feiten een strafrechtelijke sanctie staat of als deze worden vermeld in en strafbaar zijn op grond van artikel 372, 373, 375 (*aanranding en verkrachting*), 3821 en 3822 (*mensenhandel*), 400, 401bis, 402, 403 of 405 (*dood door schuld en met opzet toegebracht lichamelijk letsel*) van het Luxemburgse Wetboek van Strafrecht.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

U moet de vordering met uw precieze eisen tijdens de strafzitting schriftelijk of mondeling indienen. Schriftelijke indiening is ook mogelijk vóór de zitting. In ieder geval moet u het lichamelijk letsel dat u hebt opgelopen, met bewijsstukken staven (medische verklaringen, facturen enz.). In de praktijk hoort de rechter tijdens de rechtszitting eerst de getuigen en de vermeende dader voordat u als civiele partij schadevergoeding kunt eisen. Dan verklaart u of de advocaat die namens u optreedt, dat u als civiele partij schadevergoeding eist en overlegt u het document met daarin de precieze eisen aan de rechter, de openbare aanklager en de partijen in de procedure. U hoeft niet op de zitting te verschijnen, maar kunt zich door een advocaat laten vertegenwoordigen. De vordering kan op blanco papier worden ingediend, met daarop een lijst met de diverse soorten geleden schade (lichamelijk letsel/economische schade en/of morele schade) en de precieze bedragen. Als een schade niet in een bedrag kan worden uitgedrukt of het bedrag nog niet bekend is, wordt het bedrag als "pro memorie" aangeduid.

Meestal bepaalt de rechter die voor de berekening van de dader verantwoordelijk is, het bedrag dat als schadeloosstelling aan het slachtoffer wordt toegekend. Dit geldt alleen als de rechter de verdachte schuldig verklaart.

Als slachtoffer van het misdrijf kunt u de volgende verliezen en kosten vergoed krijgen:

fysieke (niet-psychische) schade:

medische kosten van letsels (medische behandeling - poliklinische zorg en ziekenhuisopname, herstel);

aanvullende behoeften of kosten als gevolg van letsels (verzorging en bijstand, tijdelijke en permanente behandeling, langdurige fysiotherapie, aangepaste huisvesting, bijzondere apparatuur enz.);
blijvende letsels (bv. invaliditeit en andere blijvende beperkingen);
inkomstenderving tijdens en na de medische behandeling (met inbegrip van gedeerde inkomsten en het verlies van de mogelijkheid om inkomsten te verwerven, of minder toelagen enz.);
minder mogelijkheden om een beroep uit te oefenen;
kosten in verband met juridische procedures die naar aanleiding van de schadeveroorzakende gebeurtenis zijn ingeleid (zoals honoraria en andere kosten);
vergoeding van gestolen of beschadigde persoonlijke goederen;

psychische (morele) schade:

pijn en lijden van het slachtoffer;
verlies van levensvreugde (wanneer u niet langer hetzelfde leven kunt leiden als voor het misdrijf);
verminking (littekens, verlies van een lichaamsdeel of iets anders);
seksuele mishandeling.

De rechter kan een deskundige opdragen de exacte bedragen voor de geleden schade te berekenen. Dit komt vaak voor, met name in geval van ernstig lichamelijke letsel.

De rechter kan dan een voorschot toekennen.

Als de deskundige zijn oordeel heeft gegeven, wordt er een rechterlijke uitspraak gedaan over het bedrag van de te betalen schadevergoeding.

Het maximumbedrag dat de minister van Justitie aan schadeloosstelling kan toekennen, mag niet groter zijn dan de limiet die elk jaar in een groothertogelijke verordening wordt vastgesteld. Voor 2017 gold een limiet van 63 000 EUR. De minister kan ook een voorschot toekennen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

In het Groothertogdom Luxemburg bestaat geen specifiek formulier voor schadevorderingen.

Vorderingen worden op blanco papier ingediend.

Schadevorderingen moeten in het Frans, Duits of Luxemburgs bij de minister van Justitie worden ingediend met vermelding van de datum, de plaats en de precieze aard van de feiten.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Als u een vordering instelt bij de rechter die uitspraak doet in de zaak, moet u daarbij bewijsstukken overleggen waaruit blijkt dat u schade hebt geleden (zie hieronder voor specifieke voorbeelden).

Als u een schadevordering indient bij de minister van Justitie, moet u bij de brief bewijsstukken voegen ter staving van de gepleegde feiten en de schade die u hebt geleden.

Een niet-volledig overzicht van bewijsstukken:

kopie van de klacht (politierapport) of bewijs voor de vordering tot schadevergoeding in de strafprocedure;

kopie van het vonnis in de strafzaak en de vordering tot schadevergoeding als civiele partij (als zo'n vordering is ingesteld);

uitspraak over de vordering tot schadevergoeding (bv. op grond van het oordeel van een deskundige);

bewijs voor het letsel: medische verklaringen met een beschrijving van de aard van de geleden schade, de duur van de arbeidsongeschiktheid en, indien van toepassing, de aard van de nawerkingen en permanente invaliditeit;

bewijs voor de medische kosten van letsels (medische behandeling, poliklinische zorg en ziekenhuisopname enz.);

bewijs voor het lidmaatschap van een organisatie voor sociale zekerheid;

bewijs voor de schadeloosstelling die via een socialezekerheidsregeling is ontvangen;

kopie van een verzekeringspolis;

bewijs voor de schadeloosstelling die via een verzekeringsmaatschappij is ontvangen;

bewijs voor het verlies van inkomsten tijdens en na de medische behandeling.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Tijdens de strafprocedure moet elke partij haar eigen juridische kosten betalen, ongeacht de uitkomst van het proces. Een partij die dat nodig heeft, kan echter rechtsbijstand aanvragen. In dat geval dekt de staat alle kosten.

Het slachtoffer kan ook een vergoeding voor de procedure eisen. De kosten van deskundigen komen gewoonlijk voor rekening van de verdachte.

Er zijn geen gerechtskosten verbonden aan een verzoek om vergoeding van kosten dat bij de minister van Justitie wordt ingediend.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

U kunt voor en/of tijdens de procedure rechtsbijstand krijgen op grond van het Luxemburgs recht. Hiertoe vult u een formulier in dat u van de website van de Luxemburgse Orde van Advocaten (*Barreau de Luxembourg*) kunt downloaden: <https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire/formulaire-d-assistance-judiciaire>. Bij dit document moet u bewijsstukken voegen waaruit blijkt dat u onvoldoende middelen hebt om de kosten van uw verdediging te betalen. De aanvraag moet worden gestuurd naar de voorzitter van de orde van advocaten in het rechtsgebied waar u woont; hij of zij zal beslissen of u rechtsbijstand krijgt.

Ook kunt u de instanties raadplegen die juridische informatie en advies verstrekken. Verder kunt u voor gratis juridische voorlichting terecht bij de juridische receptie- en informatiedienst (*Service d'Accueil et d'Information juridique*). <https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html/>

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Wanneer u een vordering tot schadeloosstelling hebt ingesteld en de dader wordt in de strafprocedure vrijgesproken omdat de feiten geen misdrijf vormen, zal de rechter nog steeds uitspraak doen over de vraag of de schade die u als slachtoffer hebt geleden, door de misdrijving van de verdachte is veroorzaakt. Zo ja, dan moet de verdachte schadevergoeding betalen. Als u echter niet hebt aangetoond dat er een oorzakelijk verband tussen het gedrag van de verdachte en de geleden schade is, zal de rechter uw vordering afwijzen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

U kunt tegen de beslissing van de strafrechter hoger beroep instellen.

Verder kunt u bij de minister van Justitie een verzoek om schadeloosstelling indienen en hebt u recht op een vergoeding wanneer de dader niet is veroordeeld (u moet dan wel slachtoffer van een misdrijf zijn) en wanneer de dader niet is geïdentificeerd of wel is geïdentificeerd, maar niet te vinden of insolvent is.

Als er geen proces is op basis waarvan de rechter schadeloosstelling kan vaststellen, kan de minister van Justitie een vast bedrag toekennen en/of op eigen kosten opdracht geven tot een deskundigenonderzoek om het bedrag van de schadeloosstelling te bepalen.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

De strafrechter bepaalt de omvang van de schade die u als slachtoffer hebt geleden. Hij kan de betaling van de schadevergoeding en eventuele rente echter niet afdwingen.

Wanneer de definitieve beslissing is gegeven, moet u zelf stappen ondernemen om deze schadevergoeding plus rente van de dader te innen.

Meestal is het de advocaat die toeziet op de invordering van de schadevergoeding en rente, in eerste instantie langs minnelijke weg, door contact op te nemen met de advocaat van de veroordeelde. Heeft dit niet het gewenste resultaat, dan schakelt hij of zij vervolgens een deurwaarder in om naleving van de uitspraak af te dwingen.

Het is mogelijk dat de rechter de dader tot een voorwaardelijke straf met proeftijd veroordeelt met een verplichting om schadeloosstelling te betalen. In dat geval controleert de procureur-generaal, die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de straffen, of de veroordeelde aan deze verplichting voldoet.

Laatste update: 19/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Hongarije

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U kunt tijdens een strafprocedure een vordering instellen wegens schade of verlies als gevolg een strafbaar feit, met name nadat de strafvervolgning is ingesteld; zo'n vordering kan bedoeld zijn ter schadeloosstelling, om een voorwerp terug te krijgen of een geldbedrag te ontvangen. U kunt deze vordering bij de rechtbank van eerste aanleg instellen, uiterlijk wanneer u voor het eerst als slachtoffer in de rechtszaak mag optreden; de rechter informeert u over deze stappen in de procedure. Doet u dit niet, dan wordt er daarvoor later geen enkele rechtvaardiging aanvaard.

Een civiele vordering moet voldoen aan bepaalde, in de wet vastgestelde formele criteria. De volgende zaken moeten daarin zijn beschreven: de identiteit van de verdachte tegen wie u de civiele vordering richt, een uitdrukkelijk verzoek aan de rechter om uitspraak te doen, in het bijzonder over het gevorderde bedrag of de gevorderde hoeveelheden, het recht waarop de civiele vordering is gebaseerd, de feiten die het uitgeoefende recht en het verzoek om een rechtelijke uitspraak ondersteunen, en de methode en plaats van tenuitvoerlegging in het geval dat de rechter de civiele vordering inhoudelijk beoordeelt. Verder kunt u aangeven dat u van plan bent een civiele vordering in te stellen zelfs voordat de strafvervolgning is ingesteld, d.w.z. voordat de zaak voor de strafrechter komt. Wanneer de strafvervolgning is ingesteld, stuurt het openbaar ministerie uw verklaring naar de rechter.

De rechter doet inhoudelijk uitspraak over de civiele vordering in de strafprocedure. Is dit niet mogelijk vanwege in de wet vermelde redenen, dan verwijst hij de vordering door zodat deze op een andere rechtmatige manier kan worden afgehandeld. De vordering kan dan niet in de strafprocedure ten uitvoer worden gelegd.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt een civiele vordering instellen nadat de strafvervolgning is ingesteld, maar u kunt uw voornemen om een vordering in te stellen ook tijdens het onderzoek kenbaar maken, voordat de strafvervolgning is ingesteld.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Het Wetboek van Strafvordering specificeert de inhoudelijke elementen van een civiele vordering, maar bevat geen speciale formele vereisten.

Wat de inhoud betreft, kan een civiele vordering bedoeld zijn ter schadeloosstelling, om een voorwerp terug te krijgen of een geldbedrag te ontvangen. De verdachte moet erin worden genoemd en de rechter moet uitdrukkelijk worden verzocht om een vonnis te vellen. Ook moeten het gevorderde bedrag of de gevorderde hoeveelheden worden vermeld. Tevens kunt u op grond van het civiele recht verzoeken om vergoeding van schade die u als rechtstreeks gevolg van een misdrijf hebt geleden. Behalve een daling in waarde van vermogen kan het hier gaan om inkomstenderving en rente over de vordering tot schadeloosstelling. Verder moeten in de civiele vordering het recht dat de benadeelde persoon uitoefent, en de redenen voor de vordering worden vermeld. Als de civiele vordering niet de drie bovengenoemde belangrijkste elementen bevat die nodig zijn om uitspraak te doen (vermelding van de verdachte, uitdrukkelijk verzoek en het uitgeoefende recht), gaat de rechter als volgt te werk: zodra hij deze tekortkoming ontdekt, verwijst hij de vordering door zodat deze op een andere rechtmatige manier kan worden afgehandeld.

Wanneer andere elementen van een civiele vordering ontbreken (feiten die de vordering en het uitgeoefende recht ondersteunen en vermelding van de methode en plaats van betaling), heeft dat dezelfde gevolgen. Het verschil is dat de rechter de vordering pas in zijn definitieve uitspraak doorverwijst en niet onmiddellijk nadat de tekortkoming is ontdekt.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

De wet voorziet niet in een formulier voor zulke vorderingen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

In de wet staat niet vermeld welk bewijs nodig is om een vordering te ondersteunen. Wanneer een rechter een civiele vordering behandelt en ten uitvoer legt, wordt er ambtshalve rekening gehouden met het dossier van de zaak, ongeacht of het bewijs werd verstrekt door de benadeelde persoon of uit een andere bron werd verkregen. De bewijskracht van bewijsstukken is niet in de wet vastgesteld; u mag elk bewijs dat in de wet wordt genoemd, vrij in de strafprocedure gebruiken.

De wet schrijft dus niet voor welk bewijs moet worden overgelegd om een civiele vordering te ondersteunen, behalve dat het verplicht is de feiten te presenteren.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Als u tijdens een strafprocedure een civiele vordering instelt, hoeft u alleen een bijdrage voor de vordering en het hoger beroep te betalen. In zulke gevallen hebt u als slachtoffer echter recht op vooruitbetaling door de staat, waardoor u zelf geen bijdrage hoeft voor te schieten.

Als algemene regel worden de kosten berekend op basis van de waarde van het voorwerp van een civiele vordering op het moment dat de procedure wordt ingeleid. De kosten bedragen 6 % van de berekeningsgrondslag, maar minimaal 15 000 HUF en maximaal 1 500 000 HUF.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

De rechtbank, het openbaar ministerie en de onderzoeksautoriteit moeten u informeren over uw rechten en plichten als slachtoffer. Het kan zijn dat daarnaast het advies van een gespecialiseerde rechtsbijstandsadvocaat nodig is of dat er een stuk (verzoekschrift, aanvraag, aangifte, verzoek om vervolging enz.) moet worden opgesteld om een procedure in gang te zetten voor het herstel van schade of van een inbreuk op rechten of belangen die het gevolg is van een strafbaar feit. In dat geval wijst de staat zo'n rechtsbijstandsadvocaat aan of verstrekt hij juridische diensten, als u daarom verzoekt. De staat neemt de kosten van deze dienstverlening voor zijn rekening, als uw besteedbare maandelijkse netto-inkomen niet hoger is dan het minimale ouderdomspensioen en u geen vermogen hebt of het gebruik van dat vermogen niet in verhouding zou staan tot de voordelen van de juridische diensten. De rechten die u als slachtoffer hebt, zijn niet afhankelijk van uw nationaliteit of woonplaats.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

In de de wet genoemde gevallen (zie hieronder) weigert de rechter tijdens de strafprocedure uitspraak te doen over een civiele vordering. Hij verwijst de vordering dan door, zodat deze op een andere rechtmatige manier kan worden afgehandeld. De vordering van het slachtoffer kan in dat geval uitsluitend in een civiele procedure, niet in een strafprocedure, ten uitvoer worden gelegd. De rechter verwijst de civiele vordering door, zodat deze op een andere rechtmatige manier kan worden afgehandeld, wanneer de verdachte niet aansprakelijk is gesteld op grond van het strafrecht of voor een overtreding omdat de procedure werd beëindigd of de verdachte werd vrijgesproken. Dat gebeurt ook als de tenuitvoerlegging van een civiele vordering door de wet wordt uitgesloten of als de vordering te laat werd ingesteld. Als er een specifiek vermogensdelict tegen onroerend goed is gepleegd en het slachtoffer als voorlopige maatregel ook om ontruiming van het onroerend goed heeft verzocht, kan een gelijktijdig ingediende civiele vordering niet in de strafprocedure worden behandeld. Een civiele vordering kan ook niet in de strafprocedure ten uitvoer worden gelegd als daarvoor op grond van het burgerlijk procesrecht een belemmering bestaat. Zo'n belemmering kan zich bijvoorbeeld voordoen als u een kennisgeving indient over redenen voor wraking van de rechter of de rechtbank, die wel in het Wetboek van Burgerlijke Strafvordering, maar niet in het Wetboek van Strafrecht vermeld staan. Hetzelfde geldt als op grond van dezelfde feiten en redenen een andere rechtszaak is aangespannen en de rechtsgevolgen daarvan in werking zijn getreden of er een definitieve uitspraak is gedaan, of als het slachtoffer of de verdachte in een civiele procedure niet handelingsbevoegd is. Civiele vorderingen die niet in een rechtbank ten uitvoer kunnen worden gelegd, zijn evenmin in een strafprocedure afdwingbaar. Als u een civiele vordering indient en u bent op grond van het strafprocesrecht geen slachtoffer, dan kunt u uw vordering niet in een strafprocedure aanhangig maken. In de strafprocedure kan ook geen uitspraak worden gedaan over een regeling die het slachtoffer en de verdachte in een civiele procedure hebben getroffen. Verder kan een civiele vordering niet inhoudelijk worden behandeld als de strafprocedure daardoor aanzienlijk zou worden vertraagd of als andere omstandigheden dat onmogelijk maken. Een civiele vordering die niet aan de eisen voldoet, kan evenmin in de strafprocedure worden behandeld. Daarom verwijst de rechter zulke vorderingen door, zodat zij op een andere rechtmatige manier kunnen worden afgehandeld.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Het is niet mogelijk hoger beroep in te stellen tegen de doorverwijzing van een civiele vordering zodat deze op een andere rechtmatige manier kan worden afgehandeld.

De afhandeling van een civiele vordering in een strafprocedure kan gemakkelijker worden gemaakt door een aantal andere compensatiemogelijkheden. Het gemeenschappelijke kenmerk daarvan is dat in zulke gevallen de vordering van het slachtoffer niet op grond van het civiele recht ten uitvoer wordt gelegd; in bepaalde gevallen kan het openbaar ministerie de verdachte met diens toestemming de opdracht geven om de civiele vordering te voldoen. Dit kan leiden tot een lichtere straf of tot beëindiging van de strafprocedure. Al deze maatregelen behoren tot de discretionaire bevoegdheid van het openbaar ministerie; als slachtoffer kunt u echter een verzoek om een dergelijke beslissing indienen. Het gaat hier om het opschorten van de procedure met het oog op bemiddeling, voorwaardelijke opschorting door de openbare aanklager of een regeling of schikking tussen de verdachte en het openbaar ministerie. Op deze manier kunt u weliswaar niet uw vordering via directe staatsdwang ten uitvoer leggen, maar is de verdachte mogelijk wel veel sterker gemotiveerd om uw vordering vrijwillig te voldoen.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Om de tenuitvoerlegging van een civiele vordering af te dwingen, kunt u een verzoek indienen om beslag te leggen op het vermogen of de bezittingen van de verdachte waar u recht op hebt, zelfs voordat er in de strafprocedure uitspraak over de vordering is gedaan. Dit wordt conservatoir beslag genoemd. Dit is ook mogelijk voordat de strafvervolgning is ingesteld, als u in een verklaring uw voornemen om een civiele vordering in te stellen kenbaar heeft gemaakt en die verklaring de formele elementen van een civiele vordering bevat. In zulke gevallen kan de rechter conservatoir beslag bevelen en als uitstel onaanvaardbaar is, kan het openbaar ministerie of de onderzoeksautoriteit dat bij wijze van voorlopige maatregel doen.

Op verzoek van het slachtoffer dat om tenuitvoerlegging heeft verzocht, geeft de rechter een executoriale titel (dwangbevel) af nadat de civiele vordering in een definitieve beslissing is toegewezen. Het is mogelijk dat er op een bepaald moment nog geen executoriale titel kan worden afgegeven om de vordering te voldoen, terwijl u vermoedt dat de vordering later ook niet ten uitvoer kan worden gelegd. In dat geval mag de rechter op uw verzoek de gevorderde middelen zeker stellen of specifieke voorwerpen in beslag nemen, en wel in de vorm van een bewarende maatregel.

Laatste update: 11/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Malta

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U kunt een vordering tot schadeloosstelling instellen bij de civiele rechter (*Qorti Ċivili*).

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U moet uw vordering samen met de andere bijdragen indienen.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gedeelde winst en rente specificeren)?

U kunt een vordering tot materiële schadevergoeding samen met bewijsstukken indienen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Inkomen, facturen, ramingen en andere relevante bewijsstukken.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Ja, maar die zijn minimaal.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Ja, u kunt rechtsbijstand krijgen.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Bij vrijspraak.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Mogelijk via een aanklager.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Door de voorgeschreven en wettelijke executorialie titels (bv. een derdenbeslag of een bevel tot beslaglegging) te laten uitvoeren. Een rechtsbijstandsadvocaat kan u daarbij helpen.

Laatste update: 08/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Nederland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Een schadevergoeding kan worden gevraagd in de strafrechtelijke procedure.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Informatie en advies hierover is te verkrijgen bij [Slachtofferhulp Nederland](#).

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Ja

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Sinds 2011 kunnen slachtoffers en nabestaanden van een geweld- of zedenmisdrijf soms een voorschot op een schadevergoeding krijgen. Vanaf 1 januari 2016 kunnen ook slachtoffers van andere misdrijven dit voorschot krijgen. Bent u slachtoffer van een gewelds-of zedenmisdrijf? Dan kunt u het hele bedrag van uw schadevergoeding als voorschot krijgen.

Bent u slachtoffer van een ander soort misdrijf? Dan kunt u niet meer dan € 5000,00 als voorschot krijgen. U leest hier meer over op <http://www.cjib.nl>.

Laatste update: 16/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Oostenrijk

Er is geen specifiek formulier waarin u kunt verklaren dat u als civiele partij aan de strafrechtelijke procedure wilt deelnemen. Er bestaan geen voorschriften waaraan zo'n verklaring qua vorm moet voldoen. Op de bestaande formulieren voor getuigenverklaringen staat de vraag of u als civiele partij aan de strafprocedure wilt deelnemen. U hoeft alleen maar "ja" te antwoorden en een korte uitleg te geven om als civiele partij te worden toegelaten.

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Als slachtoffer van een misdrijf hebt u het recht om schadeloosstelling te eisen voor het leed dat u is aangedaan of compensatie voor de inbreuk op uw wettelijke rechten die door het strafrecht worden beschermd. Wilt u een vordering instellen, dan kunt u verklaren dat u als civiele partij aan de strafprocedure wilt deelnemen. Op grond van deze verklaring kunt u als civiele partij in de strafprocedure optreden. Als de openbare aanklager in een later stadium besluit de aanklacht te laten vallen, kan de civiele partij de procedure via een zogenaamde "subsidiare vervolging" (*Subsidiaranklage*) voortzetten.

Afhankelijk van de status van de procedure kunt u de verklaring om als civiele partij aan de procedure deel te nemen, schriftelijk of mondeling indienen bij de gerechtelijke politie (*Kriminalpolizei*), de openbare aanklager of de rechter. Er bestaan geen voorschriften waaraan de verklaring qua vorm moet voldoen (**artikel 67, lid 3, van het Wetboek van Strafvordering (Strafprozessordnung, StPO)**).

U kunt ook in het kader van een civiel proces een vordering instellen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

U kunt de verklaring om als civiele partij aan de strafprocedure deel te nemen, indienen totdat de bewijsverkrijging tijdens de hoofdzitting is afgerond. Omdat bepaalde deelnamerechten die verdergaan dan de rechten van het slachtoffer, hiermee verband houden (bv. het recht om bewijs aan te dragen, dagvaarding voor de hoofdzitting), kan het zinvol zijn deze verklaring zo vroeg mogelijk tijdens de strafprocedure in te dienen.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

In de verklaring om als civiele partij aan de strafprocedure deel te nemen, moet u motiveren waarom u de vordering indient. Uiterlijk aan het eind van de bewijsverkrijgingsprocedure tijdens de hoofdzitting moet een concrete raming van de vordering worden overgelegd. U kunt echter slechts een deel van de schade vorderen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier waarin u kunt verklaren dat u als civiele partij aan de strafrechtelijke procedure wilt deelnemen. Er bestaan geen voorschriften waaraan zo'n verklaring qua vorm moet voldoen. Op de bestaande formulieren voor getuigenverklaringen staat de vraag of u als civiele partij aan de strafprocedure wilt deelnemen. U hoeft alleen maar "ja" te antwoorden en een korte uitleg te geven om als civiele partij te worden toegelaten.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U moet het bewijs bij voorkeur overleggen of indienen wanneer u het misdrijf aangeeft of door de gerechtelijke politie wordt ondervraagd. Dit moet uiterlijk tijdens de rechtszitting gebeuren. Enkele voorbeelden van bewijsmateriaal:

foto's;

medische diagnoses;

rekeningen of facturen;

kostenramingen enz.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Civiele partijen hebben tijdens de strafprocedure gewoonlijk geen kosten (behalve de kosten van hun vertegenwoordigers). Er worden alleen kosten gemaakt als de civiele partij bewust een valse verklaring aflegt waardoor een strafprocedure wordt ingeleid, of als de verdachte na een "subsidiare vervolging" wordt vrijgesproken.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Civiele partijen hoeven tijdens de strafprocedure niet van de diensten van een advocaat gebruik te maken. In sommige gevallen kunt u als slachtoffer tijdens de gerechtelijke procedure om steun vragen (juridisch advies en vertegenwoordiging door een advocaat), als dat nodig is om uw procedurele rechten te beschermen. Dit geldt vooral wanneer u als gevolg van het misdrijf aan geweld of gevaarlijke bedreigingen bent blootgesteld of uw seksuele integriteit of zelfbeschikking is aangetast (artikel 66, lid 2, StPO). Er zijn voor u als slachtoffer geen kosten verbonden aan deze steun.

In geval van reële financiële nood kunt u in het kader van procedurele ondersteuning ook om bijstand van een advocaat vragen, als dat voor de rechtspleging nodig is, met name voor de uitoefening van het recht om verdere civiele procedures te voorkomen (artikel 67, lid 7, StPO).

Wat betreft strafprocedures in Oostenrijk geldt dit ook voor personen die in het buitenland wonen en personen die geen Oostenrijks staatsburger zijn.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

De verklaring om als civiele partij aan de procedure deel te nemen, wordt afgewezen als deze duidelijk niet gerechtvaardigd is, te laat is ingediend of als er niet tijdig een berekening van het bedrag van de schadeloosstelling wordt verstrekt (artikel 67, lid 4, StPO). Totdat de zaak voor de rechter wordt gebracht, beslist de openbare aanklager of de verklaring al dan niet wordt afgewezen. Daarna is het aan de rechter om hierover een besluit te nemen (artikel 67, lid 5, StPO).

Als de hoofdzitting tot een vonnis leidt, moet de rechter ook beslissen over eventuele civiele vorderingen die zijn ingediend. Wordt de verdachte vrijgesproken, dan moet u als civiele partij uw vordering bij een civiele rechtbank instellen, omdat u in dat geval via de strafprocedure geen schadevergoeding kunt krijgen. Als de verdachte schuldig wordt bevonden, kan i) de vordering worden toegewezen (gedeeltelijk of geheel) of kunt u ii) worden verzocht uw vordering bij een civiele rechter in te stellen. Wanneer het vonnis schuldig luidt, moet toch een zaak bij de civiele rechter worden aangespannen als de civiele vordering ongerechtvaardigd wordt geacht nadat de grondslag voor de beslissing volledig is onderzocht of als de uitkomst van de strafprocedure zelfs geen gedeeltelijke beoordeling van de civiele vordering toelaat. Dit geldt niet indien de grondslag voor de beslissing nader kan worden onderzocht zonder dat de bewijsverkrijging de beslissing over de schuld en de straf van de verdachte aanzienlijk vertraagt.

Civiele vorderingen kunnen niet als onderdeel van de strafprocedure worden afgewezen, d.w.z. u kunt als civiele partij nog steeds uw vordering bij een civiele rechter aanbrengen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als de openbare aanklager de verklaring om als civiele partij op te treden afwijst, kunt u op grond van een inbreuk op uw rechten hoger beroep instellen (artikel 106 StPO). Als de rechter de verklaring afwijst, kunt u een klacht indienen (artikel 87, lid 1, StPO).

Tegen de verwijzing naar de civiele rechter als gevolg van de vrijspraak van de verdachte kan de civiele partij (maar uitsluitend in bepaalde gevallen) een vordering tot nietigheid of hoger beroep instellen. Als u naar de civiele rechter wordt verwezen ondanks dat de verdachte is veroordeeld, kunt u op basis van de civiele vordering hoger beroep instellen.

U kunt altijd buiten de strafprocedure om een civiele vordering bij de civiele rechter instellen.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

In overeenstemming met de eerste zin van artikel 1 van de Executieverordening (*Exekutionsordnung*), vormen de wettelijk bindende conclusies van de strafrechter met betrekking tot civiele vorderingen een executoriale titel in de zin van deze verordening. Voor elke tenuitvoerleggingsprocedure is een geldige executoriale titel nodig. Een verzoek om tenuitvoerlegging moet bij de bevoegde districtsrechtbank (*Bezirksgericht*) worden ingediend. Als aan alle eisen voor een tenuitvoerlegging is voldaan, zal deze worden toegekend. Op verzoek van degene die de vordering heeft ingesteld, zal de tenuitvoerlegging (bv. verkoop van roerende zaken, overdracht van vorderingen aan de schuldeiser of gedwongen verkoop van onroerend goed) plaatsvinden.

De formulieren voor de tenuitvoerleggingsprocedure zijn via de volgende link te vinden op de website van het Oostenrijkse ministerie van Justitie:

 <https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Wanneer de tenuitvoerlegging eenmaal is goedgekeurd, geeft een rechter of rechterlijk ambtenaar meestal leiding aan de bijbehorende procedure. De tenuitvoerlegging wordt verricht door deurwaarders, die in Oostenrijk tot het gerechtelijk personeel behoren. De schuldeiser wordt uitsluitend gevraagd nog meer verzoeken in te dienen als de rechter of de deurwaarder zonder zulke verzoeken de procedure niet kan voortzetten of als de tenuitvoerlegging kosten met zich meebrengt.

Tenuitvoerlegging vindt plaats totdat deze met succes is afgerond of wordt beëindigd, d.w.z. omdat de schuldenaar zijn/haar schuld tijdens de procedure aan de schuldeiser heeft betaald.

Laatste update: 22/02/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Polen

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U kunt alleen bij een civiele rechter een vordering instellen. Tijdens de strafprocedure is dat niet mogelijk, maar er zijn wel andere manieren om via de strafrechter genoegdoening te krijgen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Los van een lopende strafprocedure kunt u een civiele rechtszaak tegen de dader aanspannen. Bedenk echter wel dat de civiele procedure kan worden opgeschort totdat het strafproces definitief is afgesloten. Als u de vordering instelt nadat de strafprocedure is beëindigd en de dader is veroordeeld, dan zal de civiele rechter niet opnieuw bewijs vergaren; hij zal bewezen achten wat de strafrechter heeft vastgesteld.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gedeerde winst en rente specificeren)?

U kunt bij een civiele rechter schadeloosstelling vorderen voor feitelijke verliezen en gedeerde winst. U moet de bedragen opgeven die u van de dader eist, en uiteenzetten waarop deze betrekking hebben en hoe u ze hebt berekend.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier voor dergelijke vorderingen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Als u een veroordeling overlegt, hoeft u niets te bewijzen. De civiele rechter is gebonden aan de bevindingen van de strafrechter. U kunt echter wel een hogere vergoeding vorderen, maar dan moet u aantonen dat uw vordering gerechtvaardigd is. Getuigenverklaringen en documenten als rekeningen of adviezen kunnen als bewijs dienen om de geldigheid van uw vordering te bevestigen.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Normaal gesproken worden er gerechtskosten in rekening gebracht voor het aanspannen van een civiel proces. U kunt echter om vrijstelling daarvan verzoeken als u aantoonst dat u niet in staat bent deze kosten te betalen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als u geen advocaat kunt betalen, kunt u de rechter vragen een vertegenwoordiger aan te wijzen. Daartoe moet u bij de rechter een aanvraag indienen en hem informatie (op een speciaal formulier) over uw financiële situatie verschaffen.

Ook als u geen vaste woonplaats in Polen hebt, kunt u om schadevergoeding verzoeken.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

U kunt alleen bij een civiele rechter een vordering instellen. De rechter zal deze afwijzen, als u niet aantoonst dat de dader de schade heeft veroorzaakt of hoe groot de omvang van die schade is. Als u echter een strafrechtelijke veroordeling bijvoegt op grond waarvan de dader schuldig werd bevonden, mag de civiele rechter de vordering niet afwijzen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Tegen het vonnis van een **civiele rechtbank** van eerste aanleg (*sąd cywilny I instancji*) kunt u hoger beroep instellen bij een rechtbank van tweede aanleg (*sąd II instancji*). Als u niet door een advocaat wordt vertegenwoordigd, zal de rechter u meedelen hoe u beroep kunt instellen.

Tijdens de **strafprocedure** kunt u op de volgende manieren genoegdoening eisen:

u kunt vragen dat de dader een compenserende maatregel (de verplichting om de geleden schade te vergoeden) krijgt opgelegd; als het grote problemen oplevert om de dader dat op te dragen, kan de rechter de dader bevelen compenserende schadevergoeding (*nawiązka*) te betalen; u kunt het verzoek tijdens een zitting mondeling indienen, of anders schriftelijk; uw verzoek wordt ingewilligd als de dader wordt veroordeeld, d.w.z. schuldig wordt bevonden aan het misdrijf dat tot de door u geleden schade heeft geleid;

als de dader wordt veroordeeld en een voorwaardelijke gevangenisstraf krijgt, kan de rechter hem of haar opdragen de schade die u door het misdrijf hebt geleden, geheel of gedeeltelijk te vergoeden, tenzij een compenserende maatregel wordt opgelegd;

als de procedure voorwaardelijk wordt beëindigd, moet de rechter de dader bevelen de schade geheel of gedeeltelijk te vergoeden.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de dader de schade moet vergoeden, geeft de rechter u een kopie van de uitspraak. Als de dader de schade niet vergoedt en een voorwaardelijke gevangenisstraf heeft gekregen, kunt u vragen dat de straf wordt uitgevoerd.

Als de strafprocedure voorwaardelijk werd beëindigd en de dader de schade niet vergoedt, wordt de procedure hervat en de dader veroordeeld. De rechter beslist hierover in een zitting waaraan u mag deelnemen.

De beslissing van de civiele rechter die u schadevergoeding toekent, wordt ten uitvoer gelegd door een handhavingsinstantie, namelijk een deurwaarder (*komornik*).

Laatste update: 11/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Slovenië

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Als benadeelde partij kunt u in een strafrechtelijke procedure schadevergoeding van de dader eisen. Dit doet u door een **civiele vordering** (*premoženjskopravni zahtevak*) in te stellen.

U kunt (als civiele partij in de strafprocedure) een civiele vordering instellen bij de instantie waarbij een strafklacht is ingediend (**regionaal openbaar ministerie**), of bij de **rechtbank** die de zaak behandelt.

Een civiele vordering kan betrekking hebben op schadeloosstelling, de teruggave van een voorwerp of de intrekking van een bepaalde rechtshandeling.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Een civiele vordering die uit een misdrijf voortvloeit, wordt behandeld in een **strafprocedure**, als deze procedure daardoor niet onnodig wordt vertraagd.

Een dergelijke civiele vordering moet **uiterlijk aan het eind van de mondelinge zitting van de rechtbank van eerste aanleg** worden ingesteld.

Als u de civiele vordering niet instelt voordat er een aanklacht is ingediend, **krijgt u bericht** dat u dat aan het eind van de hoofdzitting kunt doen.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gedeerde winst en rente specificeren)?

U moet **nauwkeurig aangeven wat de vordering inhoudt en bewijsstukken overleggen** (bv. aangiften, facturen, medische documenten). Dit betekent dat u voor zover mogelijk het soort en de omvang van de schade en de wijze van genoegdoening moet vermelden.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U moet de inhoud van uw vordering op de gebruikelijke wijze onderbouwen (bv. met aangiften, facturen, medische documentatie).

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Ja, voor elke fase van de procedure worden er gerechtskosten in rekening gebracht; de hoogte van het bedrag hangt af van de waarde van de vordering. De verdachte betaalt de kosten voor het (geheel of gedeeltelijk) toelaten van een civiele vordering in de strafprocedure.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

In gerechtelijke procedures hebben buitenlanders (die niet in Slovenië wonen) recht op gratis rechtsbijstand (juridisch advies, wettelijke vertegenwoordiging en andere juridische diensten, of vrijstelling van het betalen van de procedurekosten) **op voorwaarde van wederkerigheid** of onder de voorwaarden **en in de gevallen die zijn vastgesteld in de internationale verdragen** waaraan de Republiek Slovenië is gebonden.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

De rechter wijst de civiele vordering alleen (geheel of gedeeltelijk) toe als de dader wordt veroordeeld (via een vonnis waarin de verdachte schuldig wordt bevonden). In andere gevallen (wanneer de informatie die tijdens de strafprocedure is vergaard, geen betrouwbare basis voor een volledig of gedeeltelijk vonnis vormt), krijgt u als benadeelde partij het **advies om - voor het geheel of een deel van de vordering - een civiele rechtszaak aan te spannen. De strafrechter kan de vordering namelijk niet afwijzen.**

De rechter kan ook een vonnis vellen waarin de verdachte wordt **vrijgesproken** of de **aanklacht wordt verworpen**. Of hij kan beslissen de **procedure aan te houden** of de tenlastelegging ongegrond te verklaren. Zelfs in deze gevallen zal hij **u verwijzen naar een civiele rechtbank** om daar een civiele vordering in te stellen.

Als de rechter verklaart **dat hij niet bevoegd is** in strafzaken, zal hij **u als benadeelde partij daarvan op de hoogte brengen**. Vervolgens kunt u uw civiele vordering **aanmelden** bij de bevoegde strafrechter, die de procedure zal starten of voortzetten.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Nee. De benadeelde partij mag uitsluitend het vonnis aanvechten op het punt van de kosten van de strafprocedure.

De enige uitzondering doet zich voor wanneer de openbare aanklager de vervolging overneemt van de benadeelde partij als aanklager. Dan kunt u het vonnis op alle punten aanvechten, inclusief de beslissing over de civiele vordering.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Wanneer een beslissing over de civiele vordering definitief is, kunt u als benadeelde partij de rechtbank van eerste aanleg vragen u een gewaarmerkt afschrift van de beslissing te verstrekken, met de vermelding dat deze uitvoerbaar is.

Het vonnis is uitvoerbaar wanneer het definitief is geworden en de termijn voor vrijwillige betaling is verstreken. De bevoegde rechter draagt zorg voor de tenuitvoerlegging van het definitieve vonnis, dat een uitvoerbare akte vormt. Hij doet dat in overeenstemming met de bepalingen die voor de tenuitvoerleggingsprocedure gelden. Op basis van de uitvoerbare akte (vonnis) wordt een voorstel voor tenuitvoerlegging bij de bevoegde districtsrechtbank ingediend, met daarin vermeld de middelen van de tenuitvoerlegging (bv. beslag op loon, op tegoeden van een bankrekening of op roerende of onroerende zaken).

In een gerechtelijke procedure hebben buitenlanders (die niet in Slovenië wonen) recht op **gratis rechtsbijstand op voorwaarde van wederkerigheid** of onder de voorwaarden en in de gevallen die zijn vastgesteld in de internationale verdragen waaraan de Republiek Slovenië is gebonden.

Laatste update: 12/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Slowakije

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Als slachtoffer kunt u tijdens de strafrechtelijke procedure schadevergoeding van de dader eisen. Dat kan mondeling tijdens een hoorzitting, waarna uw vordering in het proces-verbaal van die zitting wordt opgenomen, of via een specifiek verzoekschrift. Als u volgens de wet het recht hebt om een vergoeding van de verdachte te verlangen wegens schade als gevolg van een misdrijf, mag u de rechter ook vragen om de verdachte in zijn uitspraak te bevelen de geleden schade te compenseren; u moet dit verzoek uiterlijk aan het eind van het onderzoek of het beknopte onderzoek indienen. In het verzoekschrift moet u de redenen voor de vordering en het bedrag van de gevorderde vergoeding vermelden. Tijdens de hoorzitting wordt u medegedeeld dat u recht op schadeloosstelling hebt en hoe u dit recht kunt uitoefenen.

Indien er reden is om te vrezen dat de voldoening van uw vordering zal worden belemmerd of voorkomen, kan de vordering tot het vermoedelijke bedrag van de schade zeker worden gesteld door beslag te leggen op het vermogen of eigendomsrechten van de verdachte. Dit beslag kan worden aangevraagd door u als slachtoffer of door de openbare aanklager, waarna de rechter erover beslist; tijdens het voorbereidend onderzoek beslist de openbare aanklager op uw verzoek; tijdens dat onderzoek kan de openbare aanklager de vordering ook zeker stellen zonder dat u erom verzoekt, namelijk als dit voor de bescherming van uw belangen nodig is, en dan vooral wanneer er kans is op vertraging.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Om tijdens de strafprocedure in aanmerking te komen voor schadeloosstelling, moet u de vordering uiterlijk aan het eind van het onderzoek of het beknopte onderzoek instellen.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

De strafrechter behandelt uw verzoek om schadevergoeding alleen wanneer u de vordering tijdig en correct instelt. Tijdig betekent dat u uw vordering uiterlijk aan het eind van het onderzoek instelt; in principe moet dat gebeuren voordat het onderzoeksdossier voor de laatste maal wordt bestudeerd. In de vordering tot schadeloosstelling moet u de redenen voor de vordering en het bedrag van de gevorderde vergoeding vermelden. Vervolgens is de strafrechter in zijn uitspraak gebonden aan het schadebedrag dat u hebt gevorderd.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Nee.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Tijdens het onderzoek moet u bewijzen overleggen die aantonen dat de vordering tot schadevergoeding redelijk is en waaruit het bedrag van de geleden schade betrouwbaar kan worden afgeleid. In geval van lichamelijk letsel kan, ook tijdens het onderzoek, een deskundige worden aangewezen om de omvang van die schade te bepalen.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Schadevergoeding vorderen in een strafprocedure kost u niets.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Wanneer u een vordering tot schadeloosstelling instelt, maar niet genoeg middelen hebt om de kosten daarvan te betalen, kunt u een advocaat toegewezen krijgen om u te vertegenwoordigen. Dat kan de openbare aanklager tijdens het voorbereidend onderzoek doen, nadat de aanklacht is ingediend, of de voorzitter van de rechtbank tijdens het strafproces, zelfs zonder verzoekschrift, als hij of zij dat nodig acht om uw belangen te beschermen. U moet bewijzen dat u onvoldoende middelen hebt.

Tijdens het eerste contact moet de strafvervolgingsinstantie u schriftelijk informeren over uw rechten tijdens de strafrechtelijke procedure en ook over de organisaties voor slachtofferhulp, inclusief de diensten die zij verlenen. Juridisch advies maakt ook deel uit van deze dienstverlening.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als de bewijsvoering ontoereikend is om van de dader schadeloosstelling te eisen, of als aanvullend bewijs dat verder gaat dan de behoeften van de openbare aanklager, nodig is om uitspraak over de verplichting tot schadeloosstelling te doen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Ja, als slachtoffer kunt u hoger beroep instellen tegen zo'n beslissing, voor zover het de vordering tot schadevergoeding betreft.

Als het beroep wordt afgewezen, kunt u in een civiele procedure rechtstreeks schadevergoeding van de dader eisen. In geval van een geweldsmisdrijf kunt u het ministerie van Justitie om een vergoeding voor lichamelijk letsel en morele schade verzoeken, als het gaat om bepaalde misdrijven tegen de vrijheid en de menselijke waardigheid.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Wanneer de dader niet vrijwillig aan de verplichtingen voldoet die de strafrechter hem of haar heeft opgelegd, ontvangt u een executoriale titel (tenuitvoerleggingsbevel) zodra deze beslissing uitvoerbaar wordt. Daarmee kunt u dader dwingen om aan de beslissing gehoor te geven, via een zogenaamde executieprocedure. In zo'n geval kunt u verzoeken om rechtsbijstand door een advocaat.

Laatste update: 06/05/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Finland

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Een vordering tot schadevergoeding als gevolg van een misdrijf wordt gewoonlijk behandeld in de bijbehorende strafzaak. Behandeling in een ander proces is echter ook mogelijk.

U kunt de openbare aanklager vragen uw vordering tot schadevergoeding in de rechtbank in te dienen. U doet er daarbij verstandig aan de politie hierover tijdens het vooronderzoek te informeren. De openbare aanklager kan de vordering namens u instellen als de zaak duidelijk en eenvoudig is. Doet de openbare aanklager dat niet, dan zal hij/zij u daarvan schriftelijk op de hoogte brengen.

U kunt ook zelf tijdens de strafzaak uw schadevordering in de rechtbank indienen; een juridisch adviseur mag dat ook namens u doen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Als u schadevergoeding van de dader vordert, moet u dat aan de politie melden (tijdens het vooronderzoek) of aan de rechtbank (wanneer de zaak voor de rechter wordt gebracht).

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gedeelde winst en rente specificeren)?

Als u slachtoffer bent van een misdrijf, kunt u schadevergoeding vorderen voor:

eigendommen die als gevolg van het misdrijf zijn beschadigd of verdwenen;

vereiste medische kosten en andere noodzakelijke kosten;

gedeerde inkomsten;

pijn en andere tijdelijke problemen;

permanente problemen; en

geestelijk leed. Er kan een vergoeding voor geestelijk leed worden uitgekeerd als door het feit in kwestie:

er inbreuk is gemaakt op uw vrijheid, rust, eer of privéleven;

u discriminatie hebt ondervonden;

uw persoonlijke integriteit is geschonden; of

uw menselijke waardigheid op andere wijze ernstig is geschonden.

Uw naaste verwanten hebben wellicht ook recht op een redelijke vergoeding van de noodzakelijke kosten en gedeerde inkomsten waar zij mee te maken hebben. Die mogelijkheid bestaat wanneer zij voor u zorgen omdat u door het misdrijf letsel hebt opgelopen.

Als u de begrafenis hebt geregeld van een persoon die als gevolg van een misdrijf is overleden, mag u van de dader schadevergoeding eisen voor de kosten die u voor de begrafenis hebt gemaakt. De ouders, kinderen en echtgenoot van de overledene of een andere vergelijkbare persoon die bijzonder dicht bij de overledene stond, hebben eveneens recht op een redelijke vergoeding van de door hen gemaakte begrafenis kosten.

De rechter kan geen ander of hoger bedrag toekennen dan u als belanghebbende hebt gevorderd. De vordering die u indient, vormt dus de bovengrens van de uiteindelijk vast te stellen schadevergoeding. U hebt ook het recht rente te vorderen over de vergoeding die u hebt geëist. Als u een oproep hebt ontvangen om de kwestie persoonlijk in de rechtbank toe te lichten, hebt u recht op een dagvergoeding en compensatie van uw reiskosten en gedeerde inkomsten.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

U kunt de omvang van de schade aantonen door kwitanties over te leggen van de kosten die u als gevolg van het misdrijf hebt gemaakt. U moet ook bewijs overleggen voor gedeerde inkomsten, het eigen risico van de verzekering en reiskosten en andere uitgaven die verband houden met de zaak waarin schadevergoeding wordt gevorderd.

Voor pijn en andere tijdelijke problemen, en voor permanente problemen, wordt de vergoeding vastgesteld op basis van de aard en ernst van de schade of het letsel, de aard en duur van de benodigde zorg die daaruit voortvloeit, en de duur van het probleem. De vergoeding voor een permanent probleem wordt bepaald aan de hand van de aard en de ernst van het persoonlijk letsel en de leeftijd van het slachtoffer. Een specifieke verslechtering van de levenskwaliteit van degene die persoonlijk letsel heeft opgelopen, kan een reden zijn om de toegekende vergoeding te verhogen. Om dit aan te tonen, hebt u doktersverklaringen nodig waarin de aard van het letsel en de vereiste behandeling daarvan uiteen worden gezet.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Er worden geen gerechtskosten in rekening gebracht voor de behandeling van de zaak bij de districtsrechtbank (*kärjäoikeus*), als de vordering tot schadevergoeding samen met de tenlastelegging van de openbare aanklager wordt ingediend. Als de vordering in een aparte civiele zaak wordt aangebracht, moet u wel gerechtskosten betalen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als u aan de voorwaarden voor het ontvangen van rechtsbijstand voldoet, kunt u zowel voor het vooronderzoek als de gerechtelijke procedure rechtsbijstand krijgen. Een slachtoffer van huiselijk geweld, een seksueel misdrijf of een ernstig misdrijf gericht tegen zijn of haar leven, gezondheid of vrijheid kan voor de kosten van een adviseur een beroep doen op de staat. U kunt rechtsbijstand krijgen voor zaken die door Finse rechters worden behandeld, zelfs als u niet in Finland woont.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Als u tijdens het vooronderzoek hebt gemeld dat u zelf of via een advocaat een vordering tot schadevergoeding wilt instellen of als de openbare aanklager uw vordering niet overneemt, zal de districtsrechtbank u naar die vordering vragen. De districtsrechtbank kan een termijn stellen waarbinnen de vordering bij hem moet zijn ingediend. Als u de vordering niet schriftelijk indient, is het mogelijk dat de districtsrechtbank een eventuele later ingestelde vordering niet in behandeling neemt.

De rechter zal uw vordering tot schadevergoeding afwijzen als het geleverde bewijs daarvoor ontoereikend is.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Als u tegen het vonnis van de districtsrechtbank hoger beroep wilt instellen, moet u dat binnen zeven dagen na de uitspraak aan die rechtbank meedelen. Vervolgens kunt u hoger beroep instellen bij het bevoegde hof van beroep (*hovioikeus*). Daartoe moet u een verzoekschrift naar de districtsrechtbank sturen, en wel binnen dertig na de uitspraak van die rechtbank. In de regel is toestemming voor het instellen van hoger beroep nodig voordat het hof van beroep de zaak volledig kan behandelen.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de verdachte de toegekende schadevergoeding niet vrijwillig betaalt, kunt u de vordering door een deurwaarder laten incasseren. Hiertoe stuurt u de deurwaarder een incassooverzoek samen met de rechterlijke beslissing waarin uw recht op schadevergoeding is bevestigd. Deze deurwaarder moet bevoegd zijn voor de plaats waar de schuldenaar woont of verblijft. Zijn er meerdere schuldenaars die in verschillende plaatsen wonen, dan hoeft u maar bij één deurwaarder een verzoek in te dienen. Uitgebreidere richtlijnen over dit verzoek kunt u opvragen bij een incassodienst (*ulosottovirasto*). De contactgegevens van deze diensten vindt u [hier](#) (in het Fins, Zweeds en Engels).

Laatste update: 13/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Schadeloosstelling vorderen van de dader - Zweden

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Eerst moet u naar de politie of het openbaar ministerie gaan. Zij zijn verplicht vorderingen tot schadevergoeding van een benadeelde partij te onderzoeken. Als u tijdens het proces niet door een wettelijke vertegenwoordiger wordt bijgestaan, zal de openbare aanklager u gewoonlijk helpen om bij de strafzaak een vordering tegen de dader in te stellen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Dat moet bij voorkeur al tijdens het politieonderzoek gebeuren zodat de vordering kan worden onderzocht en bewijs kan worden verzameld. U kunt uw vordering echter nog indienen tot de start van de hoofdprocedure in de strafzaak.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Het Zweedse recht inzake onrechtmatige daad is gebaseerd op herstel – een benadeelde partij moet voor zover mogelijk in dezelfde financiële situatie worden gebracht als wanneer hij of zij geen schade of letsel zou hebben opgelopen. Dit betekent dat schadevergoeding kan worden geëist voor alle financiële verliezen die het gevolg zijn van de schade of het letsel in kwestie. Als benadeelde partij bent u echter wel verplicht de schade waar mogelijk te beperken.

Schadevergoeding kan worden toegekend voor:

- persoonlijk letsel, inclusief kosten voor gezondheidszorg enz., gederfde inkomsten, lichamelijk en geestelijk lijden van tijdelijke aard (pijn en lijden), blijvende misvorming (verminking) en blijvende handicaps (invaliditeit);
- schending van de persoonlijke integriteit, waarbij het misdrijf tegen uw persoon, vrijheid, rust of eer is gericht, en de schending een ernstig karakter heeft;
- materiële schade, bijvoorbeeld gestolen of beschadigde goederen;
- puur financiële schade, dat wil zeggen als gevolg van bijvoorbeeld fraude of verduistering.

U moet de vordering volledig beschrijven (in de bijbehorende rubrieken) en er vervolgens een samenvatting van geven. U hebt recht op rente vanaf de datum waarop het misdrijf werd gepleegd of vanaf de (latere) datum waarop de schade is ontstaan. Wilt u deze rente ontvangen, dan moet u daartoe een vordering instellen bij de rechter, die daarover vervolgens uitspraak zal doen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

De politie en het openbaar ministerie hebben specifieke formulieren voor schadevorderingen die u kunt gebruiken.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Een deel van het bewijs wordt gewoonlijk tijdens het politieonderzoek verzameld en de openbare aanklager kan dit vervolgens gebruiken om de vordering te onderbouwen. Zulk bewijs heeft bijvoorbeeld betrekking op de omstandigheden van het misdrijf en de schade die door het misdrijf is veroorzaakt.

Uzelf moet ook bewijs overleggen, bijvoorbeeld van uitgaven (kwitanties), gederfde inkomsten (bewijs van het letsel of ziekteverlof en het inkomstenverlies), materiële schade (documenten waaruit de waarde van vernietigde eigendommen blijkt of de reparatiekosten voor of waardevermindering van beschadigde goederen).

In geval van schade als gevolg van schending van de persoonlijke integriteit hoeft u geen speciaal bewijs te overleggen. Deze schade wordt vergoed op basis van de beoordeling van het misdrijf.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Nee, u hoeft niets te betalen wanneer u uw vordering bij een strafzaak indient.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als civiele eiser of benadeelde partij komt u in aanmerking voor rechtsbijstand tijdens de strafprocedure. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een ernstig geweldsmisdrijf, seksueel misdrijf, huiselijk geweld of andere gevallen waarin bijstand beslist nodig is. Wilt u rechtsbijstand ontvangen, dan kunt u dat aan de politie of het openbaar ministerie meedelen. Vervolgens sturen zij uw verzoek door naar de rechter, die zal bepalen of u een advocaat krijgt toegewezen. Uw advocaat kan u tijdens het proces hulp en ondersteuning bieden, en zal ook de vordering tot schadevergoeding voorbereiden en instellen. De toegewezen advocaat wordt door de staat betaald.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Het komt maar heel zelden voor dat de rechter een schadevordering bij een strafzaak afwijst, al is dat formeel gezien mogelijk.

Soms behandelt de rechter de strafzaak en de schadevordering apart. Dat kan gebeuren als de vordering tot schadevergoeding ingewikkeld is of niet naar behoren is voorbereid, waardoor de behandeling van de strafzaak vertraging oploopt. In dit geval doet de rechter eerst uitspraak in de strafzaak, voordat hij de schadevordering onderzoekt. De openbare aanklager kan u dan niet langer helpen de schadevordering in te stellen. Meestal is het voor de benadeelde partij beter wanneer de schadevordering goed wordt voorbereid zodat deze tijdens de strafzaak kan worden behandeld.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

De rechter moet u altijd informeren over de mogelijkheid van hoger beroep. Hij legt daarbij uit aan welke voorwaarden moet worden voldaan om hoger beroep te kunnen instellen.

Voor een uitkering van uw verzekering is het gewoonlijk niet nodig dat de schadevordering in de rechtbank is behandeld. U kunt de schade of het letsel dus altijd bij uw verzekeringsmaatschappij melden.

Het volgende is van toepassing op vergoeding van schade die het gevolg is van een misdrijf. Als een dader in staat is schadevergoeding te betalen, moet eerst een vordering tegen hem of haar worden ingesteld. Kan de dader dat niet en bestaat er voor u geen andere mogelijkheid om compensatie te krijgen voor de schade die u hebt opgelopen? Dan komt u wellicht toch in aanmerking voor een vergoeding van de staat, zelfs als u geen schadevordering tegen de dader hebt ingesteld.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Wanneer de uitspraak van de rechter definitief is geworden, stuurt hij deze naar de Zweedse incassoautoriteit (*Kronofogden*). Vervolgens zal deze autoriteit u vragen of u hulp wenst om uw vordering te innen. Zo ja, dan zal de autoriteit het vermogen van de dader onderzoeken. Als hij of zij in staat is te betalen, wordt de vordering voldaan. Als de dader echter niet kan betalen, krijgt u dat van een incassoambtenaar te horen. Wordt uw schade of letsel niet door uw verzekering vergoed, dan hebt u recht op schadeloosstelling door de staat.

Laatste update: 14/03/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.